

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ

ΕΤΟΣ Ι

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ — ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 1932

ΤΕΥΧΟΣ Ρ' ΕΙΒΛΙΟ

ΑΜΕΣΟΙ ΔΑΣΙΚΟΙ ΦΟΡΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΚΡΙΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΙΣ

Ὑπὸ

Π. ΚΟΝΤΟΥ

Α.

1. Γενικότητες.

Τοὺς ἀμέσους φόρους ἐπὶ τῶν μὴ δημοσίων δασῶν, περὶ τῶν ὁποίων καὶ μόνον θὰ πραγματευθῶμεν ἐνταῦθα, δὲν πρέπει νὰ συγχέωμεν μὲ τὰ μισθώματα, τὰ ὁποῖα, ὡς ἀντάλλαγμα ἰδιοκτησίας, εἰσπράττει τὸ δημόσιον ὡς δασοκτῆμων ἀπὸ παντὸς εἴδους καρπώσεις ἐκ δημοσίων δασῶν.

Τὸ κράτος, πρὸς κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν του, ἐπιβάλλει χρηματικὰς εἰσφορὰς καὶ εἰς κυρίους μὴ δημοσίων δασῶν εἴτε βάσει τῶν νόμων περὶ ἀμέσου φορολογίας, ὅποτε αἱ εἰσφοραὶ αὗται εἶναι ἄμεσοι δασικοί φόροι, εἴτε βάσει τῶν διατάξεων τοῦ δασικοῦ κώδικος, ὅποτε ὁ κῶδιξ οὗτος ὁμιλεῖ περὶ δασικῶν δικαιωμάτων ἐκ μὴ δημοσίων δασῶν. Καὶ τὰ δασικὰ ὅμως ταῦτα δικαιώματα, πληρωνόμενα κυρίως κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀδείας ὑλοτομίας ἀπὸ τὸν δασοκτῆμονα ἢ τὸν ἐντολοδόχον του, παριστῶσι μορφήν ἀμέσων φόρων.

Ὁ φόρος, διὰ νὰ κῆται καλῶς καὶ νὰ εἶναι παραγωγικός, πρέπει νὰ ἔχη τὰς ἐξῆς ιδιότητας.

Πρῶτον, πρέπει νὰ ἐπιβάλλεται εἰς πάντας τοὺς κατοίκους τῆς χώρας ἄνευ διακρίσεως καὶ προνομίων, νὰ ἐπιβαρύνῃ δ' ἕκαστον ἀναλόγως τῆς οἰκονομικῆς του δυνάμεως. Ἄλλως, ὁ φόρος ἀποβαίνει μισητὸς καὶ μὴ παραγωγικός.

Δεύτερον, ὁ φόρος πρέπει νὰ εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸν πλοῦτον τῆς χώρας, διότι δύναται νὰ εἶναι γενικῶς τόσον βαρὺς δι' ὅλους τοὺς φορολογουμένους ὥστε ν' ἀποπνίξη αὐτούς. Κάθε φόρος πρέπει νὰ ὑποδεικνύεται ἐξ αὐτῆς τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, διότι τὸ κράτος πρέπει ἄνευ διαταραχῆς τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, εἰ δυνατὸν δ' ἐπ' ὠφελείᾳ ταύτης, νὰ προσπορίζεται τὰ ἀναγκαῖα διὰ τοὺς κρατικούς σκοποὺς χρήματα. Οἱ ἄμεσοι ὁμως δασικοί φόροι εἶναι ἐξαιρετικῶς βαρεῖς εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὡς θὰ ἴδωμεν, μέχρις ἀποπνιγμοῦ, ἐνίοτε, τῆς μὴ δημοσίας δασοπονίας.

Τρίτον, ὁ φόρος πρέπει νὰ εἶναι ἐκ τῶν προτέρων γνωστός καὶ ὄχι αὐθαίρετος, αἱ δὲ φορολογικαὶ διατυπώσεις ὅσον τὸ δυνατὸν ἀπλαῖ καὶ ἐλάχιστα ὀχληραί. Ἡ ἀπλουστέρα ἄλλως διαδικασία δίδει γενικῶς ἀφορμὴν εἰς ὀλιγωτέρας καταχρήσεις. Ὁ φορολογούμενος πρέπει νὰ ἐνοχλῆται ὅσον τὸ δυνατὸν ὀλιγώτερον διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν φορολογικῶν του ὑποχρεώσεων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ν' ἀποφεύγη τὴν χρησιμοποίησιν τρίτων μεσαζόντων προσώπων, ὡς μισθωτῶν δικηγόρων, βουλευτῶν κλπ.

Ἡ βεβαίωσις ὁμως καὶ εἴσπραξις τῶν δικαιωμάτων εἰς τὰ μὴ δημοσία δάση, βάσει τοῦ δασικοῦ κώδικος, ἀποβαίνει ἐνίοτε τόσον περίπλοκος καὶ δεσποτική, ὥστε ν' ἀναγκάζονται οἱ δασοκτῆμονες νὰ καταφεύγουν εἰς τρίτα πρόσωπα, ὡς ξυλεμπόρους, ὑλοτόμους κλπ., διὰ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν δασῶν των. Οὕτω, προκειμένου περὶ βεβαίωσεως τοῦ δικαιώματος διὰ τὴν ἄσβεστον, ἀπαιτεῖται ἡ ἐφαρμογὴ πολυπλόκου μαθηματικοῦ τύπου διὰ τὴν χωρητικότητα τῆς ἄσβεστοκαμίνου. Τὸν τύπον ὁμως τοῦτον οὔτε ὁ δασοκτῆμων οὔτε ὁ ἀπλοῦς ἄσβεστοποιὸς δύναται νὰ χειρίζονται καὶ νὰ ἐννοοῦν. Οὗτοι παραδίδονται τότε εἰς τὴν ἀνεξέλεγκτον ἀπὸ μέρους των κρίσιν τῶν δασικῶν ὀργάνων. Τὸ ἀνεξέλεγκτον ὁμως καὶ τῆς ἀκεραιοτάτης κρίσεως τῶν φορολογικῶν δασικῶν ὀργάνων εἶναι φορολογικὴ ἐμφάνισις οὐχὶ εὐχάριστος, τόσον διὰ τὸ φορολογοῦν κράτος ὅσον καὶ διὰ τὸν φορολογούμενον πολίτην.

Τέταρτον, ὁ φορολογούμενος δὲν πρέπει νὰ ἐνοχλῆται καὶ ἐξαντλῆται διὰ φορολογικῶν βαρῶν ἐπὶ ἀντικειμένων, τῶν ὁποίων ἡ συνολικὴ ἀπόδοσις εἰς φόρον εἶναι μικρά, οὐδὲ πρέπει νὰ φορολογῆται πολλαπλῶς διὰ τὸ ἴδιον ἀντικείμενον, ὅπως πολλάκις συνέβη κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη εἰς τὴν Ἑλλάδα μὲ τὴν ἄσβεστον, ἢ ὁποία, καίτοι εἶναι πτωχότατον δασικὸν προϊόν, ἐφορολογεῖτο διὰ τὰ καυσόξυλα ὡς καύσιμον ὕλην χωριστὰ καὶ διὰ τὴν καῦσιν ἰδιαιτέρως.

Πέμπτον, οἱ φόροι, δασικοί καὶ μὴ, δὲν πρέπει νὰ πιέζουν καὶ παρεμποδίζουν τὴν προαγωγὴν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας καὶ δασοπονίας,

ἀπεναντίας μάλιστα πρέπει νὰ προάγουν ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον τὴν δασικὴν παραγωγὴν καὶ νὰ ὑποβοηθοῦν τὸ ἔργον τοῦ σωφρόνως ἐργαζομένου δασοκτῆμονος, μάλιστα δὲ τὰς ἀντιπυρρικές καὶ βελτιωτικές ὑλοτομίας του, ὡς φρυγανεύσεις, θαμνεύσεις, ἀραιώσεις, κηπεύσεις κλπ.

Ἐκτον, αἱ ἀπαλλαγαὶ ἀπὸ τὸν φόρον δὲν πρέπει νὰ εἶναι ὑποκειμενικά, ἀλλὰ νὰ προκαλοῦνται ἀπὸ τὸ συμφέρον τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας, ὡς ὑπὲρ ἀπόρων ἀγροτῶν, παλαιῶν πολεμιστῶν κλπ. καὶ ὄχι ὑπὲρ ἐπιτηδείων μεγαλοεπιχειρηματιῶν κλπ.

Ἐβδομον, ὁ φόρος πρέπει νὰ βεβαιοῦται καὶ εἰσπράττεται κατὰ τὸν προσφορώτερον διὰ τὸν φορολογούμενον τρόπον καὶ χρόνον.

Οὕτω, πρέπει ν'ἀποφεύγῃται ἐνδιάμεσα πρόσωπα, ὡς ἐνοικιασταὶ φόρων κλπ., ὅπως τοιοῦτοι εἶναι, ὡς μὴ ὄφειλε, οἱ ἐνοικιασταὶ τοῦ δημοσίου δικαίωματος ἐπὶ τῆς ρητίνης.

Κατὰ τὴν εἴσπραξιν τοῦ φόρου πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπ'ὄψει τὸ συμφέρον τοῦ δημοσίου ταμείου, ἀλλὰ καὶ ἡ εὐκολία τοῦ φορολογουμένου. Τὰ δασικά ὅμως δικαιώματα, βάσει τοῦ ἡμετέρου δασικοῦ κώδικος, καταβάλλονται εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον, ἀντιθέτως πρὸς πάντας τοὺς λοιποὺς ἀμέσους φόρους, πρὸ τῆς ὑλοτομίας καὶ πωλήσεως τῶν δασικῶν προϊόντων, ἐνίοτε δὲ μάλιστα πρὸ τῆς ὀριστικῆς βεβαιώσεως αὐτῶν. Τοῦτο ὅμως, ἐνῶ δὲν εὐκολύνει σπουδαίως τὸ δημόσιον ταμεῖον, πιέζει δεσποτικώτατα τὸν φορολογούμενον. Ἐνίοτε μάλιστα τὰ προκαταβαλλόμενα δικαιώματα δι' ὑλοτομίαν τινά, ἐὰν ἡ ὑλοτομία δὲν ἐνηργήθῃ ἐγκαίρως, δημεύονται. Τοῦτο ὅμως εἶναι ἀνάξιον κράτους δικαίου καὶ πολιτισμένου, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐνεργῇ ὡς κατ' ἐξοχὴν ἠθικὸν πρόσωπον καὶ νὰ μὴ ἀνέχεται πράξεις ληστρικές.

Ἡ ἄμεσος φορολογία εἰς τὴν Ἑλλάδα μέχρι τοῦ 1918 ἐβασίζετο κυρίως ἐπὶ τῆς κατὰ τεκμήριον δυνάμεως τοῦ φορολογουμένου, ἐνῶ μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ νόμου 1640 τοῦ 1918 περὶ φορολογίας τῆς καθαρᾶς προσόδου, ἐβασίσθη ἐπὶ τῆς πραγματικῆς οἰκονομικῆς δυνάμεως τοῦ φορολογουμένου, δηλαδή ἐπὶ τῆς καθαρᾶς προσόδου, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ὑγιειντέραν καὶ δικαιότεραν βάσιν διὰ τὴν ἐπιβολὴν τοῦ φόρου, παρὰ τὰ μέχρι τοῦ 1918 τεκμήρια.

Ἡ ἐπὶ τεκμηρίων βασιζομένη ἐπιβολὴ τοῦ φόρου δὲν ἀπαιτεῖ φορολογικὸν προσωπικὸν οὔτε πολυάριθμον οὔτε ἀνωτέρας εἰδικῆς μορφώσεως· ὀλίγα ὄργανα συνήθους μορφώσεως καὶ πείρας. ἐργατικά ὅμως καὶ χρηστά, ἀρκοῦν. Ἐνῶ ἡ βεβαίωσις τοῦ φόρου ἐπὶ τῆς καθαρᾶς προσόδου εἶναι πολύπλοκος καὶ ἔχει ἀνάγκην ὀργάνων ἀνωτέρας μορφώσεως καὶ ὑπερόχου ἠθους.

Εἰς τὴν φορολογικὴν δικονομίαν δὲν πρέπει νὰ παρατηρηθῆται τὸ ἄτοπον, κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ ἀρμόδιος διοικητικὸς φορολογικὸς ὑπάλληλος εἶναι ταύτοχρόνως καὶ φορολογικὸς δικαστής. Καὶ κατὰ τὴν φορολογικὴν ἐνέργειαν τοῦ κράτους εἶναι ἀνάγκη νὰ διακρίνονται αἱ δύο αὗται ἐξουσίαι, διότι τότε μόνον ἐπικρατεῖ εἰς τὸν φορολογούμενον ἀκλόνητος ἡ ἰδέα ὅτι οὗτος δὲν θ' ἀδικηθῆ. Ὁ φορολογούμενος εὐλόγως ἀμφιβάλλει ὅτι θ' ἀπονέμηται εἰς αὐτὸν δίκαιον, ὅταν βλέπη ὅτι τὸ διοικητικὸν ὄργανον, τὸ ὁποῖον ἐξήτασε τὴν ὑπόθεσιν του καὶ ἐναντίον τῆς ἐνεργείας τοῦ ὁποῖου οὗτος στρέφεται, εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον καὶ θὰ δικάσῃ τὸ παράπονόν του. Ἡ ἀμφιβολία αὕτη ὑφίσταται ὅχι μόνον ὅταν τὸ διοικοῦν καὶ δικάζον ὄργανον εἶναι τὸ αὐτὸ πρόσωπον, ἀλλὰ καὶ ὅταν τὰ διοικοῦντα καὶ δικάζοντα ὄργανα εἶναι τοῦ ἰδίου κλάδου, διότι εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ φορολογουμένου ὑπάρχει, ἔστω καὶ σφαλερὰ, ἡ ἰδέα ὅτι τὰ ὄργανα τοῦ ἰδίου κλάδου αἰσθάνονται ἀλληλεγγύην πρὸς ἄλληλα καὶ διαπνέονται ἀπὸ ὁμοιόμορφον διανοητικὴν ἀποβλέπουσαν μόνον εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ ταμιευτικοῦ συμφέροντος τοῦ κράτους, οὐχὶ δὲ καὶ εἰς τὴν ἀπονομήν τοῦ δικαίου κατὰ τὴν φορολογίαν. Τὴν διάκρισιν ὅμως τῶν φορολογικῶν τούτων ἐξουσιῶν ἀγνοεῖ ἐν πολλοῖς ἡ δασικὴ φορολογία.

Προκειμένου περὶ τῶν ἀναγκαίως ὑπὸ τοῦ νόμου ἐπιβαλλομένων ποινῶν διὰ τὰς φορολογικὰς δασικὰς παραβάσεις, δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται ὅτι πρὸ λίαν βαρειῶν ποινῶν, ὅπως τοιαῦται παρετηροῦντο εἰς πρωτογόνους λαοὺς καὶ ἐπὶ Δράκοντος ἐν Ἀθήναις, ὀρωδεῖ πᾶσα πολιτισμένη, οὐχὶ δὲ πρωτογόνως ἀγρία ἀνθρωπίνη καρδιά. Τόσον βαρεῖαι ποινὰὶ δὲν ἐφαρμόζονται τότε. Οὕτως ὅμως πολλὰὶ παραβάσεις μένου ἀτιμώρητοι καὶ ἐπαναλαμβάνονται.

Αἱ ποινὰὶ πρέπει νὰ εἶναι ἀνάλογοι πρὸς τὸ φορολογητέον ἀντικείμενον καὶ τὴν φορολογικὴν παράβασιν, εἰς ὀλόκληρον δὲ τὸ φορολογικὸν ποινικὸν δίκαιον πρέπει νὰ τηρῆται, ὅσον ἀφορᾷ τὸν καθορισμὸν τῶν ποινῶν, συνοχὴ καὶ ἰσότης. Φορολογικὰὶ παραβάσεις πρὸς θεραπείαν ἀτέγκτων ἀτομικῶν ἀναγκῶν τῶν κατοίκων, ὡς διὰ καυσόξυλα, ὀλίγην οἰκοδομήσιμον ξυλείαν κλπ., πρέπει νὰ τιμωρῶνται ἐπιεικέστερον ἢ παρόμοιαι φορολογικὰὶ παραβάσεις πρὸς ἐμπορίαν καὶ κερδοσκοπίαν. Τοῦτο ὅμως δὲν παρατηρεῖται εἰς τὴν ἑλληνικὴν δασικὴν ποινικὴν νομοθεσίαν.

Τὸ μέτρον τῆς κατασχέσεως ὅλου τοῦ ποσοῦ τοῦ παραχθέντος δασικοῦ προϊόντος διὰ μικρὰν τινα καὶ μὴ σπουδαίαν δασικὴν παράβασιν, καθὼς καὶ τὸ δικαίωμα τῶν δασικῶν ὀργάνων ὅπως λαμβάνουν τὸ τέταρτον τῆς ἀξίας τῶν ἐκποιουμένων δασικῶν προϊ-

όντων, πρέπει νὰ θεωρηθοῦν ὡς χαρακτηριστικαὶ πρωτογόνου ὀργανώσεως, λίαν δεσποτικά καὶ ἐνίοτε ἀνήθικοι διατάξεις. Αὗται ἔγιναν πολλάκις ἀφετηρία σκανδαλωδῶν ἐνεργειῶν, ὑπερβασιῶν καὶ καταχρήσεων.

2. Εἶδη ἀμέσων φόρων.

Οἱ ἄμεσοι καὶ ἔμμεσοι φόροι εἶναι δύο διάφοροι ὁμάδες φόρων, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ συμπληρῶνουν ἀλλήλας κατὰ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε οἱ δημοσιονομικοὶ ἐκεῖνοι σκοποί, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐπιτυγχάνονται διὰ τῶν ἀμέσων φόρων, νὰ ἐκπληρῶνται διὰ τῶν ἔμμέσων τοιούτων.

Οἱ ἄμεσοι δασικοί φόροι ἐπιβαρύνουν τοὺς δασοκτῆμονας ἐκεῖνους, οἱ ὁποῖοι θεωρεῖται ὅτι πρέπει νὰ συμμετέχουν εἰς τὰ κοινὰ βάρη ἀναλόγως τῆς φορολογικῆς τῶν δυνάμεως. Ἐπειδὴ δὲ ἡ προσωπικὴ φορολογικὴ ἰκανότης ἐκάστου προσώπου εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸ σύνολον τῶν οἰκονομικῶν ἀγαθῶν τὰ ὁποῖα τοῦτο διαθέτει, διὰ τοῦτο κατὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ποσοῦ τοῦ ἀμέσου φόρου λαμβάνεται ὡς βάσις τὸ σύνολον τῶν οἰκονομικῶν ἀγαθῶν τοῦ φορολογουμένου, κατὰ ὠρισμένην τινὰ στιγμήν, ἡ ὁποία συνήθως εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους.

Τὸ σύνολον ὅμως τῶν οἰκονομικῶν τούτων ἀγαθῶν δύναται νὰ ἐκτιμηθῇ διττῶς, εἴτε ὡς κεφάλαιον κινητῶν καὶ ἀκινήτων οἰκονομικῶν ἀγαθῶν τοῦ φορολογουμένου προσώπου, εἴτε ὡς πρόσοδος αὐτοῦ.

Κεφάλαιον εἶναι τὸ ἄθροισμα τῶν εἰς ὠρισμένην στιγμήν διατιθεμένων ὑπὸ τοῦ φορολογουμένου προσώπου οἰκονομικῶν ἀγαθῶν, ἐνῶ πρόσοδος εἶναι τὸ ἄθροισμα τῶν οἰκονομικῶν ἀγαθῶν, τὸ ὁποῖον ἐντὸς ἐνὸς ἔτους προστίθεται εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦ ἰδίου προσώπου, ἐπαυξάνον τὸ κεφάλαιον τοῦτο καὶ δυνάμενον νὰ καταναλωθῇ ὑπὸ τοῦ προσώπου ἄνευ μειώσεως τῆς περιουσίας του.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ φορολογικὴ ἰκανότης τοῦ πολίτου ἐδράζεται ἐπὶ τῶν προσόδων καὶ τοῦ κεφαλαίου του, διὰ τοῦτο ἀμφοτέρωτα ταῦτα θεωροῦνται ὡς ἐξαίρετοι βάσεις πρὸς καθορισμὸν τοῦ φόρου. Ἡ συνολικὴ πάλιν πρόσοδος ἐκάστου φορολογουμένου δύναται νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψει εἴτε ὡς πραγματικὴ πρόσοδος, εἴτε ὡς πιθανολογούμενη καὶ κατὰ τεκμήριον τοιαύτη. Προκειμένου περὶ δασῶν καὶ γαιῶν ὡς πηγαὶ κεφαλαίου καὶ προσόδου, τὸ τεκμήριον εἶναι ἡ εἰς στρέμματα ἔκτασις τῆς γῆς, ὁπόθεν προέρχεται ἡ πρόσοδος.

Οὕτως, ἔχομεν τρεῖς βάσεις δασικῆς φορολογίας 1) Τὸ κεφάλαιον. 2) Τὴν πραγματικὴν δασικὴν πρόσοδον καὶ 3) Τὴν δασικὴν ἔκτασιν

εἰς στρέμματα ἢ ἐκτάρια. Ἡ ὑποχρέωσις πρὸς καταβολὴν τοῦ φόρου βαρύνει πάντοτε τὸ ἴδιον πρόσωπον, ἀλλ' ὅτε μὲν ὡς ἀπολαμβάνον πραγματικὰς προσόδους, ὅτε δὲ ὡς κάτοχον ἐκτάσεως δάσους ὡς πηγῆς προσόδου, τέλος δὲ ὡς κάτοχον κεφαλαίου.

Οὕτω δημιουργοῦνται:

1. Φόρος καθαρᾶς προσόδου ἀπὸ δασῶν, γαιῶν, οἰκοδομῶν, μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν κλπ.
2. Στρεμματικὸς φόρος ἐπὶ τῶν δασῶν ἢ ἀγρῶν καὶ
3. Φόρος ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου, ἄρα καὶ τοῦ δασικοῦ κεφαλαίου.

Τὸ μέγα δημοσιονομικὸν πρόβλημα ἔγκειται εἰς τὸν τρόπον, σύμφωνα μὲ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐπιβάλλωνται οἱ ἄμεσοι φόροι, ἵνα ἕκαστος πολίτης φορολογῆται σύμφωνα μὲ τὰς γενικὰς ἀρχάς, εἰς τὰς ὁποίας, καθὼς ἀνωτέρω ἐξεθέσαμεν, πρέπει ν' ἀνταποκρίνεται κάθε καλῶς κειμένη φορολογία.

Ἐπειδὴ δ' ἡ καθαρὰ πρόσοδος ἐκφράζει ἐναργέστερον τὴν προσωπικὴν φορολογικὴν ἰκανότητα τοῦ πολίτου, ὁ δὲ φόρος πρέπει νὰ καταβάλλεται γενικῶς ἀπὸ τὴν πρόσοδον καὶ ὄχι ἀπὸ τὸ φορολογούμενον κεφάλαιον, διὰ τοῦτο ἡ ἄμεσος φορολογία θὰ εἶναι τόσον τελειότερα, ὅσον περισσότερο ἐδράζεται ἐπὶ τῆς καθαρᾶς προσόδου, καὶ ὀλιγώτερον ἐπὶ τῶν τεκμηρίων τῆς στρεμματικῆς προσόδου ἢ τοῦ κεφαλαίου.

Διὰ τοῦτο εἰς τὰ πολιτισμένα κράτη δὲν περιορίζονται σήμερον εἰς μόνην τὴν φορολογίαν τῆς καθαρᾶς προσόδου, ἀλλὰ θεωροῦντες ταύτην ὡς θεμελιώδη, θεσπίζουν συμπληρωματικῶς καὶ φόρον στρεμματικὸν καθὼς καὶ ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου τοιοῦτον, ἵνα διὰ τούτων ἐπιτύχουν τὴν τελειότητα ἐκείνην τῆς φορολογίας, ἡ ὁποία διὰ μόνου τοῦ φόρου τῆς καθαρᾶς προσόδου δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπιτευχθῆ. Ἡ μεγαλύτερα ἐπιβάρυνσις, τὴν ὁποίαν συνεπάγεται ὁ φόρος ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου, ἐπὶ πλέον τοῦ φόρου τῆς καθαρᾶς προσόδου, δικαιολογεῖται ἀπὸ τὸ ὅτι ὀπισθεν τῆς καθαρᾶς προσόδου ἴσταται τὸ κεφάλαιον, δικαιολογοῦν μεγαλύτεραν φορολογικὴν ἰκανότητα τοῦ κεφαλαιούχου.

Εἰς παλαιότεραν ὅμως ἐποχὴν, ὅταν ἡ δημοσιονομία ὡς ἐπιστήμη δὲν ἦτο πολὺ προηγμένη, οἱ δὲ οἰκονομικοὶ ὑπάλληλοι ἦσαν ὀλιγώτερον μορφωμένοι παρὰ σήμερον, ἡ στρεμματικὴ φορολογία ἔθεωρεῖτο ὡς θεμελιώδης καὶ ἡ φορολογία τῆς καθαρᾶς προσόδου ἀντιθέτως ὡς συμπληρωματικὴ.

Ἡ φορολογικὴ τέλος πρᾶξις, ὑποδεικνύουσα τὰς ἀτελείας τῆς ἐφαρμογῆς μιᾶς φορολογίας, συμβάλλει εἰς τὴν ἐκ νέου ἐπὶ τὸ τελειότερον τροποποίησιν αὐτῆς.

3. Φορολογία καθαρᾶς δασικῆς προσόδου.

Α. Γενικότητες. Καθαρὰ δασικὴ πρόσοδος εἶναι τὸ ἄθροισμα τῆς χρηματικῆς ἀξίας τῶν τελικῶν, ἐνδιαμέσων καὶ δευτερευουσῶν καρπώσεων, ὡς ἀπὸ ξύλου, ρητίνης, βοσκῆς, καρπῶν κλπ. ηὐξημένον κατὰ τὴν χρηματικὴν ἀξίαν τῶν καρπώσεων, τὰς ὁποίας ὁ ἴδιος ὁ φορολογούμενος δασοκτῆμων ἐκ τοῦ δάσους του ἀπήλαυσε, καὶ ἤλαττωμένον κατὰ τὰς γενομένας δαπάνας τόσον διὰ τὴν διοίκησιν, φύλαξιν, ρίψιν, διαμόρφωσιν καὶ μετατόπισιν ἢ μεταφορὰν τοῦ ξύλου καὶ τῶν λοιπῶν δασικῶν προϊόντων, ὅσον καὶ διὰ τὴν συντήρησιν οἰκιῶν, δρόμων κλπ.

Τὰ ἔξοδα ἀναδασώσεως, ἐὰν μὲν ἀφορῶσιν ἀναδασώσεις ὑλοτομηθεῖσῶν ἐκτάσεων πρὸς κάρπωσιν αὐτῶν, ἀφαιροῦνται καὶ ταῦτα. Ἐὰν ὅμως ἀφορῶσιν δασώσεις ψιλῶν ἔκπαλαι ἐκτάσεων, τότε ταῦτα δὲν ἀφαιροῦνται ἀπὸ τὴν ὡς ἄνω πρόσοδον, διότι ἀποτελοῦν κεφάλαιον ἐγγείου βελτιώσεως, αὐξάνον τὸ δασικὸν κεφάλαιον. Καίτοι, διὰ τὴν ἐνθάρρυνσιν τῶν τοιούτων δασώσεων ἀπὸ δασοπολιτικῆς ἀπόψεως, θὰ ἔπρεπε καὶ τὰ ἔξοδα ταῦτα δασώσεως ν' ἀφαιροῦνται.

Αἱ πρόσοδοι καὶ τὰ ἔξοδα παρ' ἡμῖν ὑπολογίζονται διὰ τὸ ἀμέσως προηγούμενον οἰκονομικὸν ἔτος, τοῦτέστιν ἀπὸ 1 Ἀπριλίου μέχρι 31 Μαρτίου τοῦ προηγούμενου ἔτους.

Ἡ φορολογία τῆς καθαρᾶς προσόδου παρουσιάζει τὸ πλεονέκτημα ὅτι ὁ δασοκτῆμων τότε μόνον πληρώνει φόρους, ὅταν πράγματι ἡ δασοπονία του ἔδωκε προσόδους εἰς αὐτόν, ἐνῶ τοῦτο δὲν συμβαίνει μὲ τὴν στρεμματικὴν φορολογίαν. Τὸ πλεονέκτημα τοῦτο εἶναι σπουδαῖον, ὅταν πρόκηται οὐχὶ περὶ ἀειφόρου ἀλλὰ περὶ διαλειπούσης ἐκμεταλλεύσεως, ὅποτε ὁ δασοκτῆμων ἐπὶ πολλὰ ἔτη δὲν ἀποκομίζει οὐδεμίαν πρόσοδον, ἐνῶ, ἐὰν ἡ φορολογία ἦτο στρεμματικὴ, θὰ ὑπεχρεοῦτο νὰ πληρῶνῃ φόρους καὶ κατὰ τὰ ἔτη κατὰ τὰ ὁποῖα οὗτος οὐδεμίαν δασικὴν πρόσοδον ἀπεκόμισεν.

Ἡ φορολογία τῆς καθαρᾶς προσόδου πλήττει πάντοτε τὴν πρόσοδον καὶ ὄχι τὸ κεφάλαιον, ἐκ τοῦ ὁποίου ἡ πρόσοδος αὕτη ἀπορρέει. Τοῦτο δὲ πρέπει νὰ τυγχάνῃ ἰδιαίτερας προσοχῆς εἰς τὴν δασοπονίαν, ὅπου τὸ ξυλῶδες κεφάλαιον δὲν διακρίνεται φυσικῶς ἀπὸ τὸ ἐτησίως ὡς πρόσοδος ἀπολαμβανόμενον λῆμμα ξυλῶδους ὄγκου.

Εἰς τὴν αὐστηρῶς ἀειφόρον δασικὴν ἐκμετάλλευσιν τὸ ἐτήσιον λῆμμα, σταθερῶς τὸ αὐτὸ κατ' ἔτος, παριστᾷ τοὺς τόκους, ἄρα καὶ τὴν πρόσοδον τῶν χρησιμοποιουμένων δασικῶν κεφαλαίων, ὡς ξυλῶδους, ἔδαφικοῦ κλπ.

Ἐάν ἡ ἐκμετάλλευσις εἶναι οὐχὶ αὐστηρῶς ἀειφόρος, ἐὰν δηλαδὴ τὰ ἐτήσια λήμματα εἶναι λίαν ἄνισα, ὁ δὲ δασοκτῆμων ὑλοτομῇ ἀνεπαρκῶς αὐξανόμενον μέρος τοῦ ξυλώδους κεφαλαίου του, ἵνα τοποθετήσῃ τὴν χρηματικὴν ἀξίαν του εἰς πιστωτικὸν ἴδρυμα πρὸς ἀπόληψιν μεγαλυτέρου τόκου, τότε τὸ ἐγχείρημα τοῦτο δὲν εἶναι μείωσις τῶν κεφαλαίων τοῦ δασοκτῆμονος, ἀλλὰ μόνον ἀλλαγὴ μορφῆς κεφαλαίου. Τὸ χρηματικὸν δὲ ποσὸν τὸ ὁποῖον προέρχεται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀπὸ τὸ δάσος καὶ χρησιμοποιεῖται πρὸς ἀλλαγὴν μορφῆς τοῦ κεφαλαίου δὲν πρέπει νὰ φορολογῆται ὡς καθαρὰ πρόσοδος. Ὄταν δ' αὕτη φορολογῆται, εἴτε διότι λαμβάνεται ὑπ' ὄψει ὅτι ὁ δασοκτῆμων μὲ τὴν ἀλλαγὴν ταύτην μορφῆς κεφαλαίου κερδίζει περισσότερον, εἴτε διότι τοιαύτη ἀπαλλαγὴ φορολογίας θὰ ὠθῆ τοὺς μὴ σῶφρονας δασοκτῆμονας εἰς ἀσυνέτως μεγάλας ὑλοτομίας, τότε ἡ φορολογία αὕτη πρέπει νὰ εἶναι ἐλαφροτέρα παρὰ ἡ πλήττουσα τὴν καθαρὰν δασικὴν πρόσοδον.

Ἡ φορολογία τῆς καθαρᾶς προσόδου, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψει πληρέστερον τὴν προσωπικὴν φορολογικὴν ἱκανότητα τοῦ φορολογουμένου, πλήττει διαφόρως τὰ διάφορα μέρη ἐκ τῶν ὁποίων αὕτη ἀποτελεῖται. Οὕτω, πρόσοδος ἀπὸ ἀκινήτου κεφαλαίου, ὡς βοσκῆς, δάσους, οἰκίας κλπ., φορολογεῖται γενικῶς βαρύτερον παρὰ πρόσοδος ἀπὸ κινητοῦ κεφαλαίου, αὕτη δὲ πάλιν βαρύτερον παρὰ πρόσοδος μικτὴ ἐκ κεφαλαίου καὶ ἐργασίας, καὶ τέλος αὕτη βαρύτερον παρὰ πρόσοδος ἀπὸ τῆς προσωπικῆς μόνον ἐργασίας τοῦ φορολογουμένου.

Ὅμοίως, τὸ ποσοστὸν φόρου διὰ τοὺς διαφόρους κλάδους τῆς καθαρᾶς δασικῆς προσόδου, ὡς βοσκῆν, ἄσβεστον, καυσόξυλα, ξυλάνθρακας, τεχνικὸν ξύλον, ρητίνην κλπ., θὰ ἔπρεπε νὰ ὀρίζεται διαφόρον. Μεγαλύτερον λόγου χάριν διὰ τὴν πρόσοδον ἀπὸ τῆς βοσκῆς, ἢ ὁποῖα εἶναι φυσικὸν μᾶλλον προϊόν, ἐπιτυγχανόμενον ἄνευ οὐδεμιᾶς σχεδὸν προσπαθείας τοῦ δασοκτῆμονος, μικρότερον διὰ τὴν ἀπὸ τῶν καυσοξύλων πρόσοδον καὶ ἀκόμη μικρότερον διὰ τὴν πρόσοδον ἀπὸ τοῦ τεχνικοῦ ξύλου, ἢ ὁποῖα διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ἀπαιτῆ ἔντόνους καὶ ἐπὶ μακρὰς δεκαετηρίδας πνευματικὰς καὶ οἰκονομικὰς προσπαθείας τοῦ δασοκτῆμονος. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅμως ἀντιθέτως αἱ δασικαὶ πρόσοδοι ἀπὸ τὴν βοσκῆν ἐπιβαρύνονται φορολογικῶς πολὺ ὀλιγώτερον παρὰ αἱ πρόσοδοι ἀπὸ τὸ τεχνικὸν ξύλον, ἀφοῦ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἢ πρόσοδος ἀπὸ τὴν βοσκῆν δὲν ἐπιβαρύνεται μὲ τὴν φορολογίαν τῶν δασικῶν δικαιωμάτων, ἢ ὁποῖα πλήσσει ἰδίως τὰς ἀπὸ τοῦ ξύλου καὶ ἰδίᾳ τοῦ τεχνικοῦ ξύλου προσόδους.

Ὅμοίως ἐλαφροτέρα πρέπει νὰ εἶναι ἡ φορολογία ἢ πλήττουσα ἐκτάκτους προσόδους τοῦ δασοκτῆμονος προερχομένης ἀπὸ θεομηνίας, ὡς ἀνεμορραγίας, χιονοθλασίας, πυρκαϊᾶς κλπ. οὐχὶ ἐπὶ ὠρίμων ἀλλ'ἀώρων πρὸς ὑλοτομίαν συστάδων.

Εἰς τὴν Πρωσσίαν αἱ πρόσοδοι ἀπὸ ἐκτάκτους ὑλοτομίας, ἐλαττούσας τὸ ξυλῶδες κεφάλαιον τοῦ δάσους, ἔμενον ἀφορολόγητοι. Εἰς τὴν Βυρτεμβέργην τοιαῦται ἔκτακτοι ὑλοτομίαι ἔμενον τότε μόνον ἀφορολόγητοι, ὅταν ὠφείλοντο εἰς θεομηνίαν ἢ ἀνωτέραν βίαν ὡς ἀνεμορραγίας, χιονοθλασίας, πυρκαϊᾶς κλπ. Εἰς τὴν Βαυαρίαν καὶ ἀλλαχοῦ αἱ ἔκτακτοι αὗται ὑλοτομίαι ἐφορολογοῦντο ἐλαφρότερον. Τέλος εἰς τὴν Σαξωνίαν αἱ χρηματικαὶ πρόσοδοι ἀπὸ οἰωνδήποτε ἐκτάκτων ὑλοτομιῶν ὑπεβάλλοντο εἰς τὴν αὐτὴν φορολογίαν καθαρᾶς προσόδου, ὅπως καὶ αἱ πρόσοδοι ἀπὸ τῶν τακτικῶν ὑλοτομιῶν, ὡς ἀραιώσεων, τελικῶν ὑλοτομιῶν ἢ καὶ δευτερευουσῶν καρπώσεων.

Ὁ τελευταῖος γενικὸς νόμος τῆς Γερμανικῆς συμπολιτείας διὰ τὴν φορολογίαν τῆς καθαρᾶς προσόδου τοῦ 1920 καθορίζει ὅτι αἱ πρόσοδοι ἀπὸ ἐκτάκτους ὑλοτομίας, ὑπὲρ τὰς καθωρισμένας κανονικὰς τοιαύτας, ἐὰν μὲν αἱ ἔκτακτοι ὑλοτομίαι ἐνεργοῦνται ὑπὸ τοῦ δασοκτῆμονος ἰδίᾳ βουλήσει, ὑποβάλλονται εἰς τὸ αὐτὸ ποσοστὸν φορολογίας ὅπως καὶ αἱ ἀπὸ κανονικᾶς ὑλοτομίας, ἐὰν δ'αἱ ἔκτακτοι ὑλοτομίαι ὀφείλωνται εἰς θεομηνίαν, ὡς ἀνεμορραγίαν, χιονοθλασίαν, πυρκαϊᾶν κλπ., τότε αἱ ἀπὸ αὐτὰς προερχόμεναι πρόσοδοι φορολογοῦνται μὲ ποσοστὸν κατὰ τὸ ἥμισυ μικρότερον τοῦ καθωρισμένου διὰ τὰς προσόδους ἀπὸ τῶν τακτικῶν ὑλοτομιῶν.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν φορολογίαν τῶν δασικῶν δικαιωμάτων οἰαιδήποτε ἔκτακτοι ὑλοτομίαι φορολογοῦνται ὡς κανονικαί, ἐὰν δὲ πρόκειται περὶ ξυλῶδους ὄγκου προερχομένου ἀπὸ πυρκαϊᾶς δασῶν, τότε τὰ καταβαλλόμενα δασικὰ δικαιώματα δύνανται νὰ εἶναι παρὰ πᾶν δίκαιον διπλάσια τῶν κανονικῶν. Ὁ πυροπαθὴς δασοκτῆμων ὑφίσταται οὕτω δευτέραν οἰκονομικὴν πυρκαϊᾶν, τὴν ὁποίαν θέτει πρόσωπον κατ' ἐξοχὴν κοινωφελές, τὸ κράτος.

Ὅμοίως δασικὴ πρόσοδος ἀπὸ ὑλοτομίας ἐπιβαλλομένης διὰ λόγους ἀντιπυρικούς, ὡς θαμνεύσεις, φρυγανεύσεις, ἀντιπυρικὰς λωρίδας κλπ., εὐλογον εἶναι ὅπως ὑποβάλλεται εἰς ἐλαφροτέραν φορολογίαν πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ὑλοτομιῶν τούτων.

Ἐὰν ἡ ἐκμετάλλευσις εἶναι περιτροπικῶς διαλείπουσα, ἐὰν δηλαδὴ ἡ περίοδος τῆς μὴ ἐνεργείας ὑλοτομιῶν ἰσοῦται μὲ τὸν περιτροπικὸν χρόνον, τότε ὁ δασοκτῆμων καρποῦται ἐντὸς ἐνὸς ἔτους τὸ ξύλον τὸ ὁποῖον παριστᾷ τοὺς ἐπὶ μακρὰ ἔτη τόκους τοῦ ἔδαφικοῦ κεφα-

λαίου, διότι εἶναι φύσει ἀδύνατος ἡ κάρπωσις τῶν τόκων τούτων εἰς μικροτέραν ἡλικίαν. Ἡ πρόσοδος ὅμως τότε αὕτη δὲν ἀντιστοιχεῖ μόνον εἰς τὸ ἔτος ἐκεῖνο, κατὰ τὸ ὅποῖον εἰσπράττεται, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλα τὰ προηγούμενα ἔτη κατὰ τὰ ὅποια ἦτο ἀδύνατον νὰ εἰσπραχθῆ. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ φύσις τῆς οὕτω διαλειπούσης δασοπονίας συνεπάγεται συγκεντρωμένην ἀπόληψιν προσόδου, εἶναι φανερὸν ὅτι ὁ δασοκτῆμων δικαιούται ὅπως ζητῆ ἵνα τὴν συγκεντρωμένην ταύτην πρόσοδον ἐκ τῆς ἐφ' ἅπαξ ὑλοτομίας μὴ πλήττη παντάπασιν ἢ πλήττη πολὺ ὀλιγώτερον ἢ προοδευτικὴ φορολογία. Τοῦτο ἐπιτυγχάνεται, ἐὰν κατὰ τὸν καθορισμὸν τῆς προοδευτικῆς φορολογίας χωρισθῆ ἡ δασικὴ πρόσοδος τοῦ δασοκτῆμονος ἢ προερχομένη ἐκ τῆς διαλειπούσης ταύτης ἐκμεταλλεύσεως ἀπὸ τὰς λοιπὰς προσόδους τοῦ ἰδίου δασοκτῆμονος.

Β. Φόρος ἀναλυτικὸς καθαρᾶς δασικῆς προσόδου εἰς τὴν Ἑλλάδα. Μέχρι τοῦ νόμου 1640 τοῦ 1918 περὶ φορολογίας τῆς καθαρᾶς προσόδου μόνον αἱ ἀπὸ τῶν δασικῶν βοσκῶν πρόσοδοι ὑπεβάλλοντο εἰς ἔγγειον ἢ ἄμεσον φορολογίαν, βεβαιουμένην ὑπὸ τῶν οἰκονομικῶν ἐφόρων ἄνευ συνδρομῆς τῶν δασικῶν ὀργάνων. Τὰ δασικὰ ὄργανα ἠσχολοῦντο ἔκπαλαι μόνον μὲ τὴν βεβαίωσιν δασικῶν δικαιωμάτων ἀπὸ τῶν λοιπῶν δασικῶν προϊόντων ὡς ξύλου, ἀνθράκων, φλοιοῦ, ρητίνης κλπ., ἐπὶ τῇ βάσει δὲ τῶν περὶ δασῶν νόμων.

Ὁ νόμος 1640 ὑπέβαλεν ὅλας, ἄρα καὶ τὰς ἀπὸ τῶν δασῶν καθαρὰς προσόδους εἰς ἄμεσον φορολογίαν, βεβαιουμένην ὑπὸ τῶν οἰκονομικῶν ἀρχῶν, καταργηθέντων πάντων σχεδὸν τῶν πρότερον ἰσχυόντων ἀμέσων φόρων, πλὴν τῶν δικαιωμάτων τῶν ἐπιβαλλομένων βάσει τῶν περὶ δασῶν νόμων, τὰ ὅποια παρέμειναν ἰσχύοντα.

Κατὰ τὸν νόμον 1640, τὸν εἰς τὰς λεπτομερείας του ἔκτοτε τροποποιηθέντα, ἐπιβάλλεται ἀναλυτικὸς φόρος ἐπὶ τῶν καθαρῶν προσόδων τῶν προκυπτουσῶν ἐν Ἑλλάδι, κατὰ τὰς ἐξῆς ἑπτὰ κατηγορίας.

1. Εἰσοδήματα ἐξ οἰκοδομῶν.
2. » ἐκ γαιῶν, ἄρα καὶ δασῶν.
3. » ἐκ κινητῶν ἀξιῶν.
4. Κέρδη ἀπὸ ἐμπορικῶν καὶ βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων.
5. » ἐκ γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων, φορολογούμενα κατὰ τοὺς περὶ τούτων εἰδικούς νόμους.
6. Ἀμοιβαὶ ἐκ μισθωτῶν ὑπηρεσιῶν.
7. » ἐξ ὑπηρεσιῶν ἐλευθερίων ἐπαγγελματῶν.

Ὁ φόρος τῶν εἰσοδημάτων ἐκ γαιῶν, ἄρα καὶ δασῶν, ἐπιβάλλεται ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ καθαροῦ εἰσοδήματος, τὸ ὁποῖον ἀπέκτησεν ἐντὸς τοῦ προηγηθέντος οἰκονομικοῦ ἢ γεωργικοῦ ἔτους δι' ἐκμισθώσεως γαιῶν, ἄρα καὶ δασῶν πᾶς ἰδιοκτῆτης νομεύς, ἐπιφανειοῦχος, ἐμφυτευτής ἢ ἐπικαρπωτής. Δασοκτῆμονες ἐνεργοῦντες οἱ ἴδιοι ὑλοτομίας ἐντὸς τῶν δασῶν των, κατόπιν ἐκδόσεως ἀδειῶν ὑλοτομίας ἐπ' ὀνόματί των, δὲν ὑπόκεινται εἰς τὸν φόρον τοῦτον τῆς καθαρᾶς προσόδου.

Ὁ φορολογικὸς συντελεστής ὀρίζεται εἰς 12ο)ο ἐπὶ τοῦ καθαροῦ εἰσοδήματος.

Ἀπαλλάσσονται τοῦ φόρου τούτου τόσον τὰ ἀκίνητα ἀνήκοντα εἰς τὸ δημόσιον, δήμους, κοινότητας καὶ τὰς ἀπὸ τοῦ γενικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ταμείου ἐξαρτωμένας μονάς, ὅσον καὶ αἱ πρόσοδοι ἐξ ἐνοικιάσεως χορτονομῆς εἴτε συνεταιρισμῶν ἀκτημόνων καλλιεργητῶν εἴτε ἀναγκαστικῶν συνεταιρισμῶν ἐνοικιάσεως κοινῆς χορτονομῆς.

Ἡ καθαρὰ πρόσόδος τῶν ἐκμισθουμένων γαιῶν, ἄρα καὶ δασῶν, ἐξευρίσκειται βάσει τοῦ ἐτησίου ἐνοικίου αὐτῶν, συμπεριλαμβανομένης εἰς τοῦτο καὶ τῆς ἀποτιμῆσεως τοῦ τυχόν εἰς εἶδος συνομολογούμενου μισθώματος, μετ' ἀφαίρεσιν τῶν βαρῶν καὶ δαπανῶν.

Ἀφαιρετέα βάρη καὶ δαπάναι λογίζονται:

α. Πᾶς ἄμεσος δημόσιος, δημοτικός, κοινοτικός ἢ ὀδικὸς φόρος βαρύνων τὸ ἀκίνητον, ἐκτὸς τοῦ ἐπιβαλλομένου διὰ τοῦ κώδικος φορολογίας καθαρῶν προσόδων.

β. Ποσοστὸν 5ο)ο ἐπὶ τῆς ἀκαθαρίστου προσόδου δι' ἀποσβέσεις καὶ ἔξοδα συντηρήσεως τῶν καλλιεργουμένων γαιῶν καὶ ἐν γένει διὰ πᾶν συναφές διὰ τὴν παραγωγήν τῆς ἐγγείου προσόδου βάρος.

γ. Αἱ ἀποσβέσεις δι' ἀντιπλημμυρικά ἔργα καὶ ἀποξηράνσιν ἐλῶν, οὐχὶ ὅμως καὶ ἕτερα ἔξοδα βελτιώσεως τοῦ κτήματος οὔτε βάρη ἀφορῶντα εἰδικῶς τὴν γεωργικὴν ἢ δασικὴν ἐπιχείρησιν. Οὕτω, τὰ ἔξοδα διὰ δασώσεις δὲν ἀφαιροῦνται, ὡς μὴ ὠφείλε.

δ. Οἱ τόκοι τῶν βαρυνόντων τὸ ἀκίνητον ἐνυποθήκων χρεῶν τοῦ ὑποχρέου εἰς φόρον.

Ἐν περιπτώσει ἀνυπερβλήτου δυσχερείας διὰ τὸν προσδιορισμὸν τῆς φορολογητέας καθαρᾶς προσόδου, καθορίζεται αὕτη ὡς ἴση πρὸς τὰ 7ο)ο τῆς πραγματικῆς ἀξίας τοῦ ἀκινήτου.

Ἐπὶ τοῦ φόρου τούτου τῆς καθαρᾶς ἀναλυτικῆς προσόδου ἐπιβάλλονται καὶ πρόσθετα ποσοστά.

α. Ἀναγκαστικοῦ δανείου 40ο)ο.

β. Δημοτικὰ ποσοστὰ 15ο)ο.

γ. Πρόσθετος φόρος ὑπὲρ δήμων καὶ κοινοτήτων μέχρις 20ο)ο.

δ. Ὑπὲρ ταμείου ἐκπαιδευτικῆς προνοίας μέχρι 10ο)ο.

ε. Ἀναγκαστικαὶ εἰσφοραὶ ὑπὲρ γεωργικῶν τραπεζῶν.

στ. Ὑπὲρ γεωργικῶν ἐπιμελητηρίων.

Ἦτοι τὰ πρόσθετα ταῦτα ποσοστὰ ἐπὶ τοῦ δημοσίου φόρου καθαρᾶς προσόδου δύνανται ν' ἀνέλθουν εἰς 85ο)ο καὶ πλεόν.

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἀναλυτικοὺς ἀμέσους φόρους, κατὰ τὴν ὡς ἄνω κατηγορίαν 5, ἐπὶ ἄλλων γεωργικῶν ἐπιχειρήσεων, παρατηροῦμεν τὰ ἑξῆς.

Ἐπὶ τῶν σπειρομένων γαιῶν καθωρίσθη μετὰ τὸν νόμον 1640 φόρος στρεμματικὸς ἐπὶ πασῶν τῶν καλλιεργουμένων ἢ πεφυτευμένων γαιῶν. Διὰ τοῦ νόμου 3408 τοῦ 1927 ὁ στρεμματικὸς οὗτος φόρος κατηργήθη, ἀντικατασταθεὶς διὰ φόρου 2 1)2 ο)ο ἐπὶ τῶν συγκομιζομένων προϊόντων, μὴ δυναμένου νὰ ὑπερβῇ μετὰ τῶν προσθέτων ποσοστῶν ὑπὲρ δημοσίου καὶ κοινοτήτων τὰ 3ο)ο. Ὁ φόρος οὗτος 2 1)2 ο)ο ἐπὶ τῆς ἀκαθαρίστου προσόδου, ἐφαρμοσθεὶς ἐπὶ διετίαν, ἀνεστάλη ἀπὸ τοῦ 1930 ἐπὶ διετίαν.

Ἐτερος ἀναλυτικὸς γεωργικὸς φόρος εἶναι ὁ φόρος 7ο)ο ἐπὶ τοῦ παραγομένου ἐλαίου. Οἱ πρόσθετοι συνθετικοὶ φόροι εἶναι:

α. Ἀναγκαστικοῦ δανείου 40ο)ο.

β. Κοινοτικὸς 25ο)ο.

γ. Ὑπὲρ ταμείου ἐλαίας 5—10ο)ο.

δ. Ὑπὲρ γεωργικῶν ἐπιμελητηρίων μέχρι 2ο)ο.

ε. Ὑπὲρ γεωργικῶν τραπεζῶν 5 ἢ 10ο)ο.

στ. Ὑπὲρ ἐπαρχιακῆς ὁδοποιΐας 2 ἕως 7ο)ο.

ζ. Ὑπὲρ ταμείου ἐκπαιδευτικῆς προνοίας μέχρις 20ο)ο.

η. Προαιρετικὸς κοινοτικὸς φόρος μέχρις 20ο)ο.

Ἦτοι τὰ πρόσθετα ταῦτα ποσοστὰ ἐπὶ τοῦ δημοσίου φόρου ἀνέρχονται εἰς 70ο)ο τοῦλάχιστον αὐτοῦ, διότι ὁ φόρος ὑπὲρ τοῦ ταμείου ἐλαίας εἶναι μᾶλλον καλλιεργητικὴ μέριμνα καὶ ὄχι φόρος.

Ὁ φόρος ἐπὶ τῶν αἰγοπροβάτων, καθορισθεὶς κατ' ἀρχὰς εἰς 10ο)ο τοῦ καθαροῦ κέρδους τῶν κτηνοτροφικῶν ἐπιχειρήσεων, εἶναι σήμερον 4 δραχμαὶ κατὰ κεφαλὴν αὐτῶν καὶ 12 δραχμαὶ κατὰ χοῖρον, μὲ τὰ ἑξῆς πρόσθετα ποσοστὰ.

α. Ἀναγκαστικοῦ δανείου 40ο)ο.

β. Ταμείου προστασίας κτηνοτροφίας 10ο)ο.

γ. Γεωργικοῦ ἐπιμελητηρίου 2ο)ο.

δ. Ἀγροτικῆς τραπέζης 5—8ο)ο.

Ἦτοι τὰ πρόσθετα ποσοστὰ ἀνέρχονται εἰς 60ο)ο περίπου τοῦ δημοσίου φόρου.

Οὕτως ὁ ἀναλυτικὸς φόρος ἐπὶ τῶν δασῶν ἀνέρχεται εἰς 12ο)ο τοῦ καθαροῦ εἰσοδήματος, μὲ πρόσθετα ποσοστὰ 85ο)ο καὶ πλέον ἐπ'αὐτοῦ, ἐνῶ ὁ ἀνασταλὲς φόρος ἐπὶ τῶν σπειρομένων γαιῶν ἀνέρχεται τὸ πολὺ εἰς 3ο)ο τῶν συγκομιζομένων προϊόντων, ὁ δὲ φόρος ἐπὶ τοῦ ἐλαίου εἰς 7ο)ο ἐπὶ τοῦ παραγομένου ἐλαίου, μὲ πρόσθετα ποσοστὰ τοῦλάχιστον 70ο)ο ἐπ'αὐτοῦ.

Ὁ ἀναλυτικὸς ἄρα ἄμεσος φόρος ἐπὶ τῶν δασῶν κανονίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ καθαροῦ εἰσοδήματος, ἐνῶ ὁ φόρος ἐπὶ τοῦ ἐλαίου καὶ ὁ καταργηθεὶς ἐπὶ τῶν σπειρομένων γαιῶν κανονίζονται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παραγομένου ἐλαίου καὶ τῶν συγκομιζομένων προϊόντων, ἤτοι ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀκαθαρίστου μᾶλλον προσόδου, εἰς τὸν τόπον τῆς παραγωγῆς, μὲ ποσοστὰ 7 καὶ 2 1)2 ο)ο.

Γ. Φόρος συνθετικὸς εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ὁ συνθετικὸς συμπληρωματικὸς φόρος, κατὰ τὸν ἔκτοτε εἰς τὰς λεπτομερείας τοῦ τροποποιηθέντα νόμον 1640 τοῦ 1918, καθορίζεται ἐπὶ τῆς κατὰ τὸ ἀμέσως προηγούμενον ἔτος κτηθείσης συνολικῆς καθαρᾶς προσόδου παντὸς φυσικοῦ προσώπου, ἐφ'ὅσον εἶναι ὁ ἰδιοκτήτης ἐδάφους, δάσους κλπ. Νομικὰ πρόσωπα ἀπαλλάσσονται τοῦ συνθετικοῦ φόρου.

Πρὸς ἐξεύρεσιν τῆς φορολογητέας συνολικῆς καθαρᾶς προσόδου ἀθροίζονται αἱ κατὰ τὸ προηγούμενον τῆς φορολογίας οἰκονομικὸν ἔτος κτηθεῖσαι καθαράι πρόσοδοι τοῦ φορολογουμένου.

Ἐκ τοῦ ἀθροίσματος δὲ τούτου ἀφαιροῦνται :

α. Αἱ τυχὸν προκύψασαι ἑκασταχοῦ ζημίαι.

β. Οἱ καταβλητέοι ἀναλυτικοὶ φόροι καθαρᾶς προσόδου.

γ. Τὰ ἀσφάλιστρα ζωῆς, θανάτου ἢ κατὰ κινδύνων τυχαίων συμβεβηκότων τοῦ φορολογουμένου ἢ τῶν βαρυνόντων αὐτὸν συνοίκων.

δ. Οἱ καταβληθέντες τόκοι ἀποδεδειγμένων χρεῶν τοῦ φορολογουμένου καὶ τῆς συζύγου του.

ε. Τέλος 3600 δραχμαὶ δι' ἑκαστον τῶν εἰς βᾶρος τοῦ φορολογουμένου συνοικούντων προσώπων.

Ὁ ἐπὶ τῆς ὑπολοίπου φορολογητέας συνολικῆς καθαρᾶς προσόδου συνθετικὸς φόρος καθορίζεται ἐπὶ τῇ βάσει φορολογικῆς προσδευτικῆς κλίμακος, κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ πρῶτον κλιμάκιον ἐξ 100.000 δραχμῶν μένει ἀφορολόγητον. Τὸ ἐπὶ πλέον ποσὸν ἀρχίζει φορολογούμενον μὲ 1ο)ο, φθάνει εἰς 100.000 δραχμὰς ἐπὶ πλέον τὰ 4ο)ο, εἰς τὰς 300.000 ἐπὶ πλέον τὰ 10ο)ο, ἵνα καταλήξῃ εἰς ποσοστὸν 25ο)ο διὰ τὸ κλιμάκιον τὸ προσεγγίζον τὴν συνολικὴν πρόσοδον τῶν

5.000.000 δραχμῶν. Πέραν τοῦ ποσοῦ τούτου τὸ ποσοστὸν 25ο)ο μένει σταθερόν.

Οὕτως, ἡ ἄμεσος φορολογία ἐπὶ τῶν καθαρῶν δασικῶν προσόδων τῶν προκυπτουσῶν ἐκ μισθώσεως δασικῶν καρπώσεων βαρύνει τοὺς οἰκείους δασοκτήμονας κλπ. με ἀναλυτικὴν μὲν φορολογίαν 12ο)ο ἐπὶ τῶν καθαρῶν δασικῶν προσόδων, με συνθετικὴν δὲ συμπληρωματικὴν τοιαύτην κυμαινομένην ἀπὸ 1—25ο)ο, ἀναλόγως τοῦ μεγέθους τῆς συνολικῆς καθαρᾶς προσόδου.

Τὰ ποσοστὰ ὅμως τῆς συνθετικῆς φορολογίας ἐπὶ τῶν δασικῶν προσόδων εἶναι ἴσα πρὸς τὰ ὅμοια ποσοστὰ ἐπὶ τῶν λοιπῶν προσόδων.

4. Φορολογία κεφαλαίου.

Ἡ ποσότης τοῦ κεφαλαίου δὲν εἶναι πάντοτε ἀνάλογος πρὸς τὰς ἀπ' αὐτοῦ προσόδους. Τὸ ποσὸν τοῦ κεφαλαίου εἶναι ἀνεπαρκὴς κλίμαξ διὰ τὴν ἐκτίμησιν τῆς πραγματικῆς προσόδου καὶ ἐπομένως καὶ τῆς φορολογικῆς ἱκανότητος τοῦ κεφαλαιούχου, ὡς δασοκτήμονος κλπ.

Ἡ φορολογία τοῦ κεφαλαίου εἶναι δύο μορφῶν. Εἴτε θεσπίζεται αὕτη τόσον ἐλαφρά, ὥστε νὰ δύναται νὰ πληρωθῇ ἀπὸ τὸν φορολογούμενον ἐκ τῶν ἐτησίων προσόδων του, ἄνευ μειώσεως τοῦ κεφαλαίου του, ὅποτε πρόκειται περὶ συμπληρωματικοῦ φόρου δυναμένου νὰ καταβάλλεται κατ' ἔτος διαρκῶς, εἴτε θεσπίζεται τόσον μεγάλη, ὥστε νὰ μὴ δύναται νὰ καταβληθῇ ἄνευ μειώσεως τοῦ κεφαλαίου τοῦ φορολογουμένου, ὅποτε εἶναι εἶδος δημεύσεως καὶ δὲν δύναται νὰ ἐπιβάλλεται κατ' ἔτος ἀλλὰ κατὰ περιοδικὰ χρονικὰ διαστήματα.

Ὡς ἀξία τοῦ δασικοῦ κεφαλαίου λαμβάνεται οὐχὶ ἡ ὑποκειμενικὴ ἀλλὰ ἡ ἀντικειμενικὴ ἀξία, τὴν ὁποίαν τὸ δάσος δύναται νὰ ἔχη διὰ κάθε δασοκτήμονα, συνυπολογιζομένης δηλαδὴ καὶ τῆς ἀξίας ἐξ εὐχαριστήσεως, agreement, κλπ. τὴν ὁποίαν τὸ δάσος δύναται νὰ παρέχη εἰς κάθε δασοκτήμονα. Ἡ ἀξία αὕτη εἶναι ἡ λεγομένη ἀνταλλακτικὴ ἢ πωλήσεως, στηριζομένη κυρίως ἐπὶ τῆς παραγωγικότητος τοῦ δάσους καὶ ἐξευρισκομένη διὰ τῆς κεφαλαιοποιήσεως τῆς δασικῆς προσόδου με τὸ λεγόμενον δασικὸν ἐπιτόκιον.

Ἡ φορολογητέα ὅμως ἀξία κεφαλαίου, ἡ ὁποία λαμβάνεται ὡς βᾶσις διὰ τὸν ὑπολογισμόν τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου, εὐρίσκεται διὰ τῆς κεφαλαιοποιήσεως τῆς καθαρᾶς δασικῆς προσόδου οὐχὶ με τὸ δασικὸν ἐπιτόκιον, ἀλλὰ με τὸ ἄκοπτον ἐπιχώριον τοιοῦτο.

Διότι ἐάν ἐχρησιμοποιεῖτο τὸ δασικὸν ἐπιτόκιον, τὸ ὁποῖον εἶναι μικρότερον ἀπὸ τὸ ἐπιχώριον κατὰ τὸ ποσοστὸν ὑπερτιμῆσεως κλπ., θὰ ἐξευρίσκετο ἡ ἀναμενομένη ἀπὸ τὸ μέλλον ἀξία τοῦ δάσους, ὡς ἀξία ἀναμονῆς, πολὺ μεγαλυτέρα δέ, ἐνῶ ἡ φορολογία τοῦ δασικοῦ κεφαλαίου πρέπει νὰ φορολογῇ τὴν παροῦσαν ἀξίαν αὐτοῦ. Ἡ θεωρητικῶς δ' ὀρθὴ χρησιμοποίησις τοῦ ἀκόπου ἐπιχωρίου ἐπιτοκίου εἰς τὴν φορολογικὴν πράξιν, πρὸς ὑπολογισμὸν τῆς φορολογητέας ἀξίας τοῦ δασικοῦ κεφαλαίου, εἶναι προσέτι καὶ μία δικαία δημοσιονομικὴ εὐνοια ὑπὲρ τῆς δασικῆς παραγωγῆς.

Προκειμένου περὶ δάσους μὲ διαλείπουσαν καὶ ὄχι ἀειφόρον ἐκμετάλλευσιν ὡς φορολογητέα ἀξία κεφαλαίου εἰς ἔτος τι πρέπει νὰ λαμβάνεται μόνον ἡ ἀξία τοῦ ἐδάφους καὶ ὄχι καὶ ἡ τοῦ ξυλώδους κεφαλαίου. Διότι ἡ ἀξία τοῦ ξύλου εἶνε ἀξία καρπώσεων καὶ ὄχι κεφαλαίου.

Φόρος κεφαλαίου ἐθεσπίσθη εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐφάπαξ διὰ τοῦ νόμου τοῦ 1923 καὶ ἐπὶ τινα ἔτη διὰ πάσας τὰς μορφὰς ἀκινήτου καὶ κινητοῦ κεφαλαίου, ἄρα καὶ διὰ τὰ δάση.

5. Στρεμματικὴ φορολογία.

Α. Γενικότητες. Διὰ τῆς στρεμματικῆς φορολογίας δὲν φορολογεῖται ἡ πραγματικὴ πρόσοδος, τὴν ὁποίαν τὸ δάσος πραγματικῶς παρέχει εἰς τὸν δασοκτήμονα, ἀλλ' ἡ πρόσοδος ἐκείνη τὴν ὁποίαν τὸ δάσος διὰ συνήθους ἐπιτοπίας ἐκμεταλλεύσεως θὰ ἔδιδεν, ἀναλόγως τῆς παραγωγικότητός του, εἰς πάντα δασοκτήμονα, ἀνεξαρτήτως τῶν προσωπικῶν του συνθηκῶν. Διὰ τοῦτο ἡ στρεμματικὴ αὕτη φορολογία ὀνομάζεται καὶ ἀντικειμενικὴ. Ἄλλ' ἡ πιθανὴ μέση πρόσοδος, τὴν ὁποίαν δασοκτῆμων τις κατὰ μέσον ὄρον δύναται νὰ ἀποκομίσῃ ἀπὸ ἓν δάσος, δὲν ἐπιτρέπει οὐδεμίαν ἀσφαλῆ κρίσιν περὶ τῆς πραγματικῆς προσόδου καὶ ἐπομένως περὶ τῆς φορολογικῆς ἰκανότητος τοῦ φορολογουμένου δασοκτῆμονος. Ἡ στρεμματικὴ φορολογία ἀποχωρίζει τὸ ὑποκείμενον τοῦ φορολογουμένου ἀπὸ τὸ ἀντικείμενον τῆς φορολογίας, δηλαδή ἀπὸ τὴν πηγὴν προσόδου καὶ δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψει τὴν πραγματικὴν ἐκάστοτε πρόσοδον.

Πλὴν τούτου, κατὰ τὴν στρεμματικὴν φορολογίαν δὲν ἀφαιροῦνται ἀπὸ τὴν πιθανήν, κατὰ μέσον ὄρον ὑπολογιζομένην, στρεμματικὴν πρόσοδον, οἱ τόκοι διὰ τὰ πραγματικὰ χρέη τοῦ φορολογουμένου. Ἡ παραγωγικότης τοῦ δάσους ἐκτιμᾶται ἐπὶ τῆ βάσει ὄχι τυχαίων περιστατικῶν ἢ τεχνικῶν βελτιώσεων ἢ παραμελήσεων ἢ ἐξαιρετικῆς προσόδου, τὴν ὁποίαν τὸ δάσος θὰ ἠδύνατο νὰ

δώση εἰς λίαν ἐπιμελῆ δασοκτῆμονα, ἀλλ' ἐπὶ τῇ βάσει τῶν φυσικῶν συνθηκῶν καὶ τῆς συνήθους ἐν τῇ περιοχῇ οἰκονομικῆς, γεωργικῆς καὶ δασικῆς ἐπιμελείας καὶ φροντίδος.

Ἡ στρεμματικὴ φορολογία ἀμείβει τὸν ἐπιμελῆ δασοκτῆμονα, διότι ἀφίνει ἀφορολόγητον τὴν πέραν τοῦ συνήθους πρόσσοδόν του ὠθοῦσα αὐτὸν εἰς ἐντονωτέραν δασοπονίαν καὶ εἰς ἀναδάσωσιν ψιλῶν ἐκτάσεων, ἐνῶ τιμωρεῖ τὸν ἀμελῆ δασοκτῆμονα, ὁ ὁποῖος ἐλαττώνει τὴν παραγωγὴν τοῦ δάσους του.

Ἐναντι ὅμως τοῦ πλεονεκτήματος τούτου ἴστανται τὰ μειονεκτήματα: πρῶτον, ὅτι ἡ στρεμματικὴ φορολογία πλήσσει ἐξ ἴσου τόσον τὸν πτωχὸν ἢ καὶ χρεωμένον μικροδασοκτῆμονα, ὅσον καὶ τὸν πλούσιον ἄνευ χρεῶν μεγαλοδασοκτῆμονα, καί, δεύτερον, ὅτι ὁ φορολογούμενος δασοκτῆμων πληρώνει φόρους καὶ κατὰ τὰ ἔτη κατὰ τὰ ὅποια δὲν ἀποκομίζει καμμίαν πρόσσοδον ἀπὸ τὸ δάσος του.

Τρίτον μειονέκτημα τῆς στρεμματικῆς φορολογίας εἶναι, ὅπου μὲν δὲν ὑπάρχει κτηματολόγιον, τὸ δύσκολον τοῦ καθορισμοῦ τῆς ἐκτάσεως εἰς στρέμματα, ὅπου δὲ ὑπάρχει κτηματολόγιον, τὸ ἄκαμπτον αὐτῆς, ἐφ' ὅσον τὸ κτηματολόγιον ὀρίζει σταθερὸν δι' ἕκαστον δασοτεμάχιον καὶ ἀμετάβλητον ποσὸν φόρου, ἀναλόγως τῆς ἑκπαλαι καθορισθείσης κατηγορίας ἢ ποιότητος ἐδάφους, διότι ἡ ἀναθεώρησις αὐτοῦ συνεπάγεται μεγάλας δαπάνας, ἐνῶ ἡ παραγωγικότης ἐκάστου δασοτεμαχίου καὶ ἡ ἀξία τῶν παραγομένων δασικῶν προϊόντων του αὐξάνει προαγομένου τοῦ πολιτισμοῦ, τῆς συγκοινωνίας κλπ. καὶ αὐξανόμενου τοῦ πλούτου καὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας.

Ἔως βάσις διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ στρεμματικοῦ φόρου θεωρεῖται γενικῶς ἡ ἔδαφικὴ πρόσσοδος.

· Εἰς δάση μὲ ἀειφόρον ἐκμετάλλευσιν, ἐὰν ἰσχύη μόνον ἡ στρεμματικὴ φορολογία καὶ δὲν ἐφαρμόζηται ἡ φορολογία τῆς καθαρᾶς προσόδου (ὅπως τοῦτο πρὸ πολλῶν ἐτῶν εἰς πολλὰ Εὐρωπαϊκὰ κράτη συνέβαινε, ὅταν ἠγνοεῖτο ἀκόμη εἰς τὴν δημοσιονομικὴν πρᾶξιν ἡ φορολογία τῆς καθαρᾶς προσόδου, διὰ δὲ τῆς στρεμματικῆς φορολογίας ἐφορολογεῖτο μόνον ἡ ἔδαφικὴ πρόσσοδος), ὁ δασοκτῆμων ἀπαλλάσσεται ἀπὸ τὴν φορολογίαν τοῦ ξυλώδους κεφαλαίου, ἀφοῦ μόνον τὸ ἔδαφικὸν κεφάλαιον φορολογεῖ ἡ στρεμματικὴ φορολογία. Ὁ μὴ συνυπολογισμὸς ὅμως, ἄρα τὸ ἀφορολόγητον τοῦ ξυλώδους κεφαλαίου κατὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ στρεμματικοῦ φόρου, εἶναι οὐχὶ ὀρθός. Συνιστᾶται ὅθεν ὅπως, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, κατὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ στρεμματικοῦ φό-

ρου λαμβάνεται ὑπ' ὄψει καὶ φορολογεῖται ὁλόκληρος ἡ δασικὴ πρόσοδος, μέρος τῆς ὁποίας εἶναι καὶ ἡ ἔδαφικὴ πρόσοδος.

Ἐὰν ὅμως πλὴν τῆς στρεμματικῆς ἐφαρμόζηται εἰς χώραν τινὰ καὶ ἡ φορολογία τῆς καθαρᾶς προσόδου καὶ τοῦ κεφαλαίου, ἄρα καὶ τῆς δασικῆς προσόδου καὶ τοῦ δασικοῦ κεφαλαίου, τότε δύναται ἡ στρεμματικὴ φορολογία νὰ βασίζεται μόνον ἐπὶ τῆς ἔδαφικῆς προσόδου, ἀφοῦ αἱ δύο ἄλλαι συμπληρωματικαὶ φορολογίαι φορολογοῦν τὴν πρόσοδον ἀπὸ τὸ ξυλῶδες κεφάλαιον.

Εἰς δάση μὲ διαλείπουσαν ἐκμετάλλευσιν ὁ στρεμματικὸς φόρος πρέπει νὰ καθορίζεται ἐπὶ τῆ βάσει τῆς ἔδαφικῆς προσόδου, ἀφοῦ εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην δὲν ὑπάρχει διαρκὲς ξυλῶδες κεφάλαιον ἀποφέρον ἴδιον τόκον καὶ προσόδους.

Εἰς τὴν Βαυαρίαν ὁ στρεμματικὸς φόρος βασίζεται ὀρθῶς ἐπὶ τῆς δασικῆς μὲν προσόδου εἰς τὴν ἀειφόρον δασοπονίαν, τὴν ἔχουσαν ἄρα ἐτησίως προσόδους, ἐπὶ τῆς ἔδαφικῆς δὲ προσόδου εἰς τὴν δασοπονίαν μὲ διαλείπουσαν ἐκμετάλλευσιν. Εἰς τὴν Πρωσσίαν ἡ στρεμματικὴ φορολογία βασίζεται ἐπὶ τῆς ἔδαφικῆς προσόδου εἴτε πρόκειται περὶ ἀειφόρου εἴτε περὶ διαλειπούσης ἐκμεταλλεύσεως. Εἰς τὴν Αὐστρίαν ἡ στρεμματικὴ φορολογία ἐδράζεται ἐπὶ τῆς δασικῆς προσόδου, τὴν ὁποίαν εὐρίσκουν, προκειμένου περὶ περιτροπικῶς διαλειπούσης ἐκμεταλλεύσεως, διαιροῦντες τὴν ἀξίαν τῆς τελικῆς καρπώσεως μὲ τὴν ὠριμον ἡλικίαν ὑλοτομίας καὶ ἀνάγοντες τὸν οὕτως ἐξευρισκόμενον μέσον ὄρον δασικῆς προσόδου εἰς ἕκαστον τῶν ἐτῶν τοῦ περιτροπικοῦ χρόνου.

Αἱ ἐνδιάμεσοι καὶ δευτερεύουσαι καρπώσεις πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψει κατὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῆς φορολογητέας προσόδου πρὸς καθορισμὸν τοῦ στρεμματικοῦ φόρου. Ἀντιθέτως, πρέπει νὰ ἀφαιροῦνται τὰ ἔξοδα διοικήσεως καὶ φυλάξεως, καθὼς καὶ τὰ ἔξοδα ἀναδασώσεως, ρίψεως, διαμορφώσεως κλπ. τῶν δασικῶν προϊόντων.

Ὅμοίως ξένα κλασματικὰ δικαιώματα καρπώσεως, ὡς βοσκῆς, ξυλεύσεως κλπ. πρέπει νὰ ἀφαιροῦνται ἀπὸ τὴν φορολογητέαν πρόσοδον πρὸς καθορισμὸν τοῦ στρεμματικοῦ φόρου.

Εἰς πολλὰ κράτη, λόγῳ ἀσφαλείας δι' ἀπροβλέπτους περιπτώσεις, αἱ φορολογητέαι πρόσοδοι διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ στρεμματικοῦ φόρου ἐλαττοῦνται κατὰ 8—80 ο)ο.

Τέλος, πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν ἀναδασώσεων ἀπαλλάσσονται τῆς στρεμματικῆς φορολογίας τὰ δασούμενα τέως ψιλὰ ἐδάφη ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν διάφορον εἰς διάφορα κράτη. Εἰς τὴν Βαυαρίαν, δι' ἀναδασώσεις ἐπὶ ἐκτάσεως ἑνὸς ἑκταρίου καὶ ἄνω, ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη, εἰς τὴν

Βάδην επίσης ἐπὶ 20 ἔτη. Εἰς τὴν Γαλλίαν ἐλαττοῦται ἐπὶ 30 ἔτη, μετὰ τὴν ἀναδάσωσιν ἢ στρεμματικὴ φορολογία εἰς τὸ ἐν τέταρτον τῆς κανονικῆς.

Β. Στρεμματικὴ φορολογία εἰς τὴν Ἑλλάδα. Στρεμματικὸς φόρος ἐπεβλήθη εἰς τὰ δάση κατὰ πρῶτον διὰ τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος 30 Ἰανουαρίου 1926. Κατ'αὐτὸ οἱ ἰδιοκτῆται δασῶν, πρὸς κάλυψιν τῶν δαπανῶν ἐποπτείας τῶν δασῶν των ἐκ μέρους τῶν δημοσίων δασικῶν ὑπαλλήλων, ὡς ἐὰν ἦσαν ὀλίγα ἢ κατεβάλλοντο δι' ἄλλον λόγον τὰ ἔκπαλαι εἰσπραττόμενα δασικὰ δικαιώματα, ὑπεχρεώθησαν νὰ καταβάλλουν ἐτησίως στρεμματικὸν φόρον συνιστάμενον εἰς λεπτὰ 30 μὲν κατὰ στρέμμα, ἐφ' ὅσον ἐκμεταλλεύονται τὰ δάση των, εἰς 50 δὲ λεπτὰ, ἐὰν οὐδεμίαν ἐκμετάλλευσιν ἤθελον ἐνεργεῖ.

Ἡ ἐφαρμογὴ τῆς στρεμματικῆς φορολογίας εἰς χώραν, ὅπως ἡ Ἑλλάς, ἐστερημένην κτηματολογίου καὶ ὅπου αἱ ἐκτιμήσεις τῆς ἐπιφανείας τῶν δασῶν εἰς στρέμματα θὰ γίνουν, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ κατ' ἀνάγκην προχείρως ὑπὸ δασικῶν ὑπαλλήλων, δυναμένων μεγάλως νὰ πλανῶνται κατὰ τὴν ἐκτίμησιν ταύτην, παρουσιάζει ὄχι ὀλίγας δυσκολίας, κατὰ τοσοῦτο μᾶλλον ὅσον εἶναι δυσδιάκριτα τὰ ὅρια μεταξὺ δασῶν καὶ δασικῶν βοσκῶν. Δασάρχης τις πρὸ ἐτῶν ἔλεγεν εἰς τὸν γράφοντα τὰς γραμμὰς ταύτας ὅτι ἐξετίμα τὴν ἕκτασιν ἐκάστου τῶν πολυαρίθμων μικρορρητινοφόρων δασῶν τοῦ δασαρχείου του ἀναλόγως τῶν καρυκίων ρητίνης, τὴν ὁποίαν παρῆγον.

Ὁ φόρος κατὰ στρέμμα καθωρίζετο ὁ αὐτὸς ὄχι μόνον διὰ τὰ διαφόρου ποιότητος καὶ παραγωγικότητος ἐδάφη τοῦ αὐτοῦ δάσους, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ διάφορα δάση, τόσον τὰ πλούσια εἰς προσόδους ὡς δρυὸς ἢ ἐλάτης ἢ τὰ πλησίον τῶν κέντρων καταναλώσεως κείμενα ὅσον καὶ τὰ πτωχὰ ἢ μακρὰν τῶν κέντρων καταναλώσεως κείμενα. Τοῦτο ὅμως εἶναι ἀντίθετον πρὸς ὅσα ἀλλαχοῦ γίνονται προκειμένου περὶ στρεμματικῆς φορολογίας καθοριζομένης διαφόρου κατὰ ποιότητα ἐδάφους.

Ὁ φόρος κατὰ στρέμμα διὰ τὰ δάση ὅπου οὐδεμία ἐκμετάλλευσιν ἤθελον ἐνεργεῖσθαι, ὠρίζετο μεγαλύτερος κατὰ 20 λεπτὰ. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν καθωρίζετο σαφῶς τί ἠννοεῖτο διὰ τοῦ ὅρου «οὐδεμία ἐκμετάλλευσιν», ἀφοῦ τόσον ἢ βοσκὴ ὅσον καὶ ἡ αἰσθητικὴ ἐκμετάλλευσιν ἀποτελοῦν κατηγορίας ἐκμεταλλεύσεως, ἔπεται ἀναγκαιῶς ὅτι διὰ τοῦ ὅρου «οὐδεμία ἐκμετάλλευσιν» θὰ ἠννοεῖτο μᾶλλον «οὐδεμία δι' ὑλοτομίας ξύλου ἐκμετάλλευσιν».

Ἐν τοιαύτῃ ὅμως περιπτώσει τὰ μακρὰν τῶν κέντρων κατανα-

λώσεως κείμενα καὶ οὐδεμίαν συγκοινωνίαν ἔχοντα πτωχὰ δάση, τὰ ὅποια ἀναγκαιῶς θὰ ἐξεμεταλλεύοντο μόνον διὰ τῆς βοσκῆς, ἀφοῦ εἶναι ἀδύνατος πᾶσα δι' ὑλοτομίας ξύλου ἐκμετάλλευσις, θὰ ὑπεβάλλοντο εἰς φορολογίαν κατὰ στρέμμα μεγαλυτέραν, παρὰ τὰ πλούσια δάση τὰ κείμενα πλησίον τῶν δασικῶν δρόμων καὶ ἐκμεταλλεύόμενα διὰ τοῦτο πρὸς ἀπόληψιν ξύλου, ἰδίως τεχνικοῦ ἢ διὰ ξυλάνθρακας. Τοῦτο ὅμως εἶναι ἀντίθετον πρὸς πᾶσαν ὑγιῆ δημοσιονομικὴν ἀρχήν, μάλιστα ὅταν ἡ ἀδυναμία τῆς ἐκμεταλλεύσεως δασῶν πρὸς ἀπόληψιν ξύλου ὀφείλεται εἰς βαρεῖαν κρατικὴν φορολογίαν ἢ εἰς ἔλλειψιν δημοσίων ὁδῶν συγκοινωνίας.

Ἐὰν δὲ τέλος διὰ τοῦ ὅρου «οὐδεμία ἐκμετάλλευσις» δὲν ἀπεκλείετο ἢ διὰ τῆς βοσκῆς ἐκμετάλλευσις, τότε δὲν ἔμενον σχεδὸν δάση εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ νὰ ὑποβληθοῦν εἰς τὴν ἐπιπρόσθετον ταύτην φορολογίαν τῶν 20 λεπτῶν, ἀφοῦ ὅλα σχεδὸν τὰ δάση τῆς Ἑλλάδος βόσκονται, πλὴν ἐλαχίστων προστατευτικῶν ἄνωθεν τῶν χωρίων, τῶν λεγομένων κεφαλαρίων, εἰς τὰ ὅποια περιορίζεται μὲν συνήθως ἡ βοσκή, χωρὶς ὅμως καὶ ν' ἀπαγορεύεται τελείως παρὰ εἰς σπάνιωτάτας περιπτώσεις.

Μόνον διὰ τὰ πρῶην μπαλταλίκια τῆς Θεσσαλίας, τὰ ἀναγνωρισθέντα ὡς κοινοτικά, ὁ στρεμματικὸς φόρος ὠρίζετο εἰς λεπτὰ 50 κατὰ στρέμμα διὰ τὴν προσεχῆ πενταετίαν.

Ὁ νόμος 3576 τοῦ 1928, ἄρθρον 7, καὶ ὁ δασικὸς κῶδιξ τοῦ 1929, νόμος 4173, ἄρθρον 20, ἐμείωσαν εἰς 30 λεπτὰ τὸν κατὰ στρέμμα φόρον δι' ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ δάση, ἐφόσον ταῦτα ἐκμεταλλεύονται δασικῶς καὶ ἐπὶ τῇ βάσει διαχειριστικῶν σχεδίων ἢ ἐκθέσεων ἢ πινάκων ὑλοτομίας. Δὲν καθωρίζετο ὅμως πάλιν τί ἠννοεῖτο διὰ τοῦ ὅρου δασικὴ ἐκμετάλλευσις.

Τέλος ὁ νόμος 5263, ἄρθρ. 14, τοῦ 1931 ὥρισεν ὅτι ὁ στρεμματικὸς φόρος τῶν 30 λεπτῶν κατὰ στρέμμα εἰσπράττεται ἀπὸ τοὺς δασοκτῆμονας «ἐφόσον οὗτοι συλλέγουσιν ἢ ὑλοτομοῦσιν ἐκ τῶν δασῶν δασικὰ προϊόντα πρὸς ἐμπορίαν». Οὕτως ἐξαιροῦνται τοῦ στρεμματικοῦ φόρου τὰ βοσκόμενα μόνον δάση. Περαιτέρω καθορίζεται ὅτι ὁ στρεμματικὸς οὗτος φόρος δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ 1)12 τῆς ἐτησίως ἀκαθαρίστου προσόδου τοῦ δάσους. Τὸ ἀνώτατον ὅμως τοῦτο ὄριον εἶναι ὑπερβολικόν.

6. Δασικὰ δικαιώματα.

Πλὴν τοῦ φόρου ἐπὶ τῆς καθαρᾶς προσόδου, ἀναλυτικοῦ καὶ συνθετικοῦ, τοῦ φόρου ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου καὶ τοῦ στρεμματικοῦ, εἰσπράττεται εἰς τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἀδείας ὑλοτομίας

καὶ δασικὸν δικαίωμα διὰ τὰς ἐκ δασῶν καρπώσεις ἐκ ξύλου, φλοιοῦ, καρπῶν κλπ. πλὴν τῆς βοσκῆς, ὀριζόμενον συνήθως εἰς ποσοστά ἐπὶ τῆς ἀξίας τῶν παραγομένων δασικῶν προϊόντων, ὡς λείψανον τρόπον τινὰ τῆς τουρκικῆς δεκάτης.

Τὸ δικαίωμα τοῦτο, τὸ ὁποῖον δὲν ἀπαντᾷ εἰς οὐδὲν πολιτισμένον κράτος τῆς δυτικῆς καὶ μέσης Εὐρώπης, διὰ τὰ κῆται ὀρθῶς ὡς φόρος τοῦ δασοκτήμονος ἐκ τῆς δασικῆς παραγωγῆς του, πρέπει ν' ἀνταποκρίνεται πρὸς ὅσας ἐν ἀρχῇ ἀξιώσεις ἀνεφέραμεν ὅτι πρέπει ν' ἀνταποκρίνεται πᾶσα καλῶς κειμένη φορολογία, νὰ μὴ εἶναι δὲ πολὺ διάφορος τοῦ φόρου εἰς τὸν ὁποῖον ὑποβάλλονται αἱ ἄλλαι ἀνάλογοι ἐδαφικαὶ παραγωγαί, ὡς ἐλαιοκομία, παραγωγή σιτηρῶν κλπ. καὶ περὶ τοῦ ὁποῖου ἀνεφέραμεν ἀνωτέρω.

Ἡ ἐξέλιξις τῆς φορολογίας τῶν δασικῶν δικαιωμάτων εἰς τὴν Ἑλλάδα ἔχει ἱστορικῶς ὡς ἐξῆς.

Ἦδη διὰ τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος τοῦ 1836 «περὶ ὑλοτομίας καὶ φόρου ξυλείας» ἐθεσπίσθησαν δασικὰ δικαιώματα διὰ τὰς ὑλοτομίας ἐκ τῶν μὴ δημοσίων δασῶν, ὀνομαζομένων τότε ὄχι ὀρθῶς ἰδιοκτητῶν, σύστημα δηλ. φορολογίας προσηρμοσμένον μᾶλλον πρὸς τὴν μικροεκμετάλλευσιν τῶν δημοσίων δασῶν, κατὰ τὴν ὁποῖαν οἱ περὶ τὰ δάση ἀγρόται ὑλοτομοῦντες ξυλώδεις ὄγκους εἴτε πρὸς ἰδίαν χρῆσιν, εἴτε πρὸς ἐμπορίαν, κατέβαλλον κατὰ μονάδα παραγομένου δασικοῦ προϊόντος χρηματικόν τι ποσόν, τὴν τιμὴν πρέμνου, διὰ τὸ δασοκτῆμον δημόσιον.

Οἱ Βαυαροὶ νομοθέται ὠρίσαν τότε διὰ τοῦ ἀρθρου 8 τοῦ ὡς ἄνω νομοθ. διατάγματος ὅτι πᾶσα εἰς τὰ δάση ὑλοτομουμένη ξυλεία, ἐὰν μὲν εἶναι στρογγύλη, καταβάλλει εἰς τὸ δημόσιον ταμεῖον 25ο)ο ἢ 15ο)ο ἀναλόγως ἂν προέρχεται ἐκ δημοσίων ἢ μὴ δημοσίων δασῶν, ἐὰν δὲ εἶναι ὅπως δὴ ποτε κατειργασμένη, 20ο)ο ἢ 10ο)ο ἐπὶ τῆς τρεχούσης ἀξίας της.

Εἰδικῶς διὰ τὴν κατειργασμένην πελεκητὴν, πριστὴν καὶ σχιστὴν ξυλείαν, ἐὰν θέσωμεν ὡς βάσιν ὅτι τὸ δικαίωμα τὸ ὁποῖον θὰ πληρῶνῃ ὁ δασοκτῆμων διὰ ταύτην θὰ εἶναι ἴσον πρὸς τὸ δικαίωμα τὸ ὁποῖον θὰ ἐπλήρωνε διὰ τὴν ἀντίστοιχον στρογγύλην ξυλείαν, ἐκ τῆς ὁποίας προέρχεται ἡ κατειργασμένη, ἵνα οὕτω μὴ φορολογῆται ἢ εἰς τὴν κατειργασμένην ξυλείαν ἐνσωματωμένη ἐργασία πελεκήσεως, πρίσεως ἢ σχίσεως, ἀλλὰ μόνον ἡ ἀξία πρέμνου τοῦ ξυλώδους ὄγκου, ὅπως εἶναι καὶ τὸ ὀρθότερον, θὰ ἔπρεπε νὰ ἰσχύῃ ἢ κατωτέρω ἐξίσωσις

ἔνθα m_{σ} εἶναι ὁ ὄγκος, ϵ_{σ} ἢ κατὰ κυβικὸν μέτρον τιμὴ καὶ ϕ_{σ} ὁ φορολογικὸς συντελεστὴς τῆς στρογγύλης ξυλείας, m_{κ} ὁ ὄγκος, ϵ_{κ} ἢ κατὰ κυβικὸν μέτρον τιμὴ καὶ ϕ_{κ} ὁ φορολογικὸς συντελεστὴς τῆς ἀντιστοίχου κατειργασμένης ξυλείας, τῆς προελθούσης ἐκ τῆς ὡς ἄνω στρογγύλης.

$$\begin{aligned} \text{Ἐπειδὴ ὁμῶς} & & m_{\sigma} &= m_{\kappa} (1+t) \\ \text{καὶ} & & \epsilon_{\kappa} &= \epsilon_{\sigma} (1+t') \end{aligned}$$

ὅπου t εἶναι τὸ ποσοστὸν φθορᾶς ὄγκου κατὰ τὴν κατεργασίαν τῆς στρογγύλης ξυλείας, καὶ t' τὸ ποσοστὸν αὐξήσεως τῆς κατὰ κυβικὸν μέτρον τιμῆς ἀπὸ τῆς στρογγύλης εἰς τὴν κατειργασμένην ξυλείαν, διὰ τοῦτο προκύπτει ἐκ τῆς ὡς ἄνω ἐξισώσεως (1)

$$m_{\kappa} (1+t) \epsilon_{\sigma} \phi_{\sigma} = m_{\kappa} \epsilon_{\sigma} (1+t') \phi_{\kappa}$$

$$\text{ἐξ οὗ} \quad \frac{\phi_{\kappa}}{\phi_{\sigma}} = \frac{1+t}{1+t'} \quad (2)$$

ἦτοι ὁ λόγος τῶν φορολογικῶν συντελεστῶν κατειργασμένης πρὸς τὴν στρογγύλην εἶναι κατ'εὐθείαν μὲν ἀνάλογος τοῦ ποσοστοῦ φθορᾶς τοῦ ὄγκου ξυλείας κατὰ τὴν κατεργασίαν ἀπὸ στρογγύλης εἰς πελεκητήν, πριστὴν καὶ σχιστὴν, ἀντιστρόφως δὲ ἀνάλογος πρὸς τὸ ποσοστὸν ὑπερτιμήσεως ἀπὸ τῆς στρογγύλης εἰς τὴν κατειργασμένην.

$$\begin{aligned} \text{Ἐὰν} & & t > t' & & \text{τότε καὶ} & & \phi_{\kappa} > \phi_{\sigma}. \\ \text{Ἐὰν} & & t = t' & & \text{τότε καὶ} & & \phi_{\kappa} = \phi_{\sigma}. \\ \text{Ἐὰν} & & t < t' & & \text{τότε καὶ} & & \phi_{\kappa} < \phi_{\sigma}. \end{aligned}$$

Ἐὰν δὲ ληφθοῦν ὑπ'ὄψει τὰ ὑπὸ τοῦ νομοθετικοῦ διατάγματος τοῦ 1836 καθοριζόμενα φορολογικὰ ποσοστὰ 15 καὶ 10 ο)ο, τότε ἔχομεν

$$\frac{10}{15} = \frac{1+t}{1+t'} \quad \text{ἐξ ἧς} \quad 2t' - 3t = 1.$$

Ἐὰν διὰ τὴν πριστὴν ξυλείαν τὸ $t=50$ ο)ο, ὅπως τοῦτο συνήθως συμβαίνει καὶ ὑπὸ τοῦ διατάγματος ἀπὸ 15 Νοεμβρίου 1916 ὀρίζεται, τότε $t'=125$ ο)ο, ἦτοι τὸ ποσοστὸν ὑπερτιμήσεως τῆς πριστῆς ξυλείας ἔναντι τῆς στρογγύλης θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι 125ο)ο, ἵνα τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω νομοθ. διατάγματος καθοριζόμενα ποσοστὰ ἐπιβάλλουν φόρον διὰ τὴν στρογγύλην καὶ πριστὴν ξυλείαν τὸν αὐτὸν κατὰ μονάδα ὄγκου στρογγύλης ξυλείας.

Ὅμοίως, ἐὰν διὰ τὴν πελεκητὴν ξυλείαν τὸ ποσοστὸν φθορᾶς εἶναι 30ο)ο, ὅπως τοῦτο συνήθως γίνεται δεκτόν, τότε θὰ ἔπρεπε εἶναι ἴσον πρὸς 95ο)ο. Ὑπερτίμησις ὅμως 95 καὶ 125ο)ο ἀπὸ τῆς στρογγύλης εἰς πελεκητὴν καὶ πριστὴν ξυλείαν, τουτέστιν ἀπὸ τοῦ ἀπλοῦ εἰς τὸ διπλάσιον, εἶναι πολὺ ὑπερβολικὴ, διὰ τὸ φαίνεται ὑπάρξασα τότε πραγματικῶς.

Ἄρα τὸ νομοθ. διάταγμα τοῦ 1836 ἠὺνὸει ὅσους κατειργάζοντο εἰς τὰ δόση κατειργασμένην ξυλείαν καὶ ἐπλήρωνον φόρον ὡς ἐπὶ κατειργασμένης ξυλείας.

Ἄλλ' οὔτε τὸ ποσοστὸν φθορᾶς τῆς στρογγύλης ξυλείας εἰς ὅλας τὰς κατηγορίας πριστῆς εἶναι τὸ αὐτό, τουτέστι 50ο)ο, οὔτε τὸ ποσοστὸν ἀπωλείας κατὰ τὴν κατεργασίαν εἰς πελεκητὴν καὶ σχιστὴν εἶναι ἴσον μὲ τὸ ποσοστὸν κατεργασίας εἰς πελεκητὴν καὶ σχιστὴν.

Τὸ Βαυαρικὸν ὅμως νομοθετικὸν διάταγμα περὶ φόρου ξυλείας ὑπήγαγε τόσον τὴν πελεκητὴν ξυλείαν, ἢ ὅποια παρουσιάζει μικροτέραν φθορὰν κατεργασίας, ὅσον καὶ τὴν σχιστὴν ξυλείαν, ἢ ὅποια παρουσιάζει μεγαλυτέραν φθορὰν κατεργασίας παρὰ ἢ πριστῆ, εἰς τὸ αὐτὸ φορολογικὸν ποσοστὸν τῆς πριστῆς, ἤτοι εἰς 10ο)ο. Τοῦτο ὅμως δὲν ἦτο ὀρθόν.

Οἱ ξυλάνθρακες κατέβαλον 15ο)ο ἢ 10ο)ο ἀναλόγως, ἐὰν προήρχοντο ἐκ δημοσίων ἢ μὴ δημοσίων δασῶν, ἐξηροῦντο δὲ καταβολῆς παντὸς δικαιώματος τὰ ἐκ ξηρῶν κλπ. δένδρων καυσόξυλα καὶ οἱ θάμνοι διὰ τὰς ἰδίας ἀνάγκας τῶν κατοίκων.

Ἐὰν ὅμως ἐπρόκειτο νὰ τηρηθῆ ἡ ἀρχὴ ὅτι δὲν πρέπει νὰ φορολογῆται εἰς τὰ μὴ δημόσια δάση ἢ καταβαλλομένη ἐργασία διὰ τὴν ἐξανθράκωσιν τοῦ ξύλου, ἀσβεστοποιίαν κλπ., ἀλλὰ μόνον ἡ ἀξία τῆς πρώτης δασικῆς ὕλης, ὅπως εἶναι γενικῶς ὀρθότερον, θὰ ἔπρεπε διὰ μὲν τοὺς ξυλάνθρακας νὰ καταβάλλεται δικαίωμα ἢ φόρος κατ' ὁκὰν τετραπλάσιος τοῦ δικαιώματος, τὸ ὅποῖον θὰ κατεβάλλετο διὰ μίαν ὁκὰν καυσοξύλων, διότι 4 ὁκάδες καυσοξύλων παράγουν περίπου μίαν ὁκὰν ξυλανθράκων, διὰ δὲ τὴν ἄσβεστον θὰ ἔπρεπε νὰ καταβάλλεται δικαίωμα ἢ φόρος κατὰ στατῆρα ἀσβέστου τῶν 44 ὁκάδων ἴσον πρὸς τὸ ἥμισυ τοῦ δικαιώματος τοῦ καταβαλλομένου δι' ἓν ζύγιον καυσοξύλων ἐξ 100 ὁκάδων, διότι χρειάζεται νὰ καῖ ἓν περίπου ζύγιον καυσοξύλων διὰ τὴν παραγωγὴν δύο στατήρων ἀσβέστου.

Ἡ ἀπλουστάτη ὅμως αὕτη ἀρχὴ δὲν κατενοήθη οὐδ' ἐτηρήθη ἔκπαλαι μέχρι σήμερον, παρὰ σπανιώτατα, οὕτω δὲ διεπράχθησαν τεράστια ἔκτοτε σφάλματα κατὰ τὴν κατεύθυνσιν ταύτην.

Οἱ Βαυαροὶ ὀργανοῦντες τότε τὴν δασικὴν φορολογίαν εἰς τὴν

Ἑλλάδα δὲν ἐφήρμοσαν τὴν κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους ἰσχύουσαν ἐν Εὐρώπῃ στρεμματικὴν φορολογίαν, ἀφοῦ ἡ φορολογία τῆς καθαρᾶς προσόδου καὶ τοῦ κεφαλαίου ἦσαν τότε ἀκόμη ἄγνωστοι, ἴσως διότι ἡ ἔλλειψις κτηματολογίου, τὸ ἀμόρφωτον τῶν δημοσίων δασικῶν ὀργάνων καὶ αἱ λοιπαὶ τότε συνθῆκαι τῆς χώρας καθίστων ἀδύνατον τὴν ἐφαρμογὴν τῆς στρεμματικῆς φορολογίας.

Κατὰ τὸ σύστημα τοῦτο τῶν δασικῶν δικαιωμάτων, τὸ κράτος ἀντὶ νὰ φορολογῇ ὡς ὤφειλε τὸν δασοκτήμονα, κατεδίωξε τὸ δασικὸν προῖον μέχρι τῆς τελευταίας αὐτοῦ κατευθύνσεως, ἀκόμη καὶ ἐντὸς τῶν πόλεων καὶ τῶν ἐργοστασίων, καὶ φορολογοῦν αὐτὸ προσεπάθει νὰ φορολογήσῃ ἐμμέσως τὸν δασοκτήμονα. Τὰ ἔξοδα ὅμως βεβαιώσεως τῶν δασικῶν φόρων ἐγίνοντο οὕτω μέγιστα, αἱ προστριβαὶ μεταξὺ δασικῶν ἐπιχειρηματιῶν ἢ ὑλοτόμων ἀφ' ἑνὸς καὶ δημοσίων δασικῶν ὀργάνων ἀφ' ἑτέρου ἐντονώταται, ἐνῶ ἐκ τρίτου τὰ δημόσια δασικά ὄργανα ἀπὸ ὀργάνων δασικῆς πολιτικῆς διὰ τὴν ἐπιτήρησιν τῆς ἐκμεταλλεύσεως τῶν μὴ δημοσίων δασῶν πρὸς προαγωγὴν τῆς ἐθνικῆς δασοκομίας καὶ συμβολὴν αὐτῆς ὅσον εἶναι δυνατὸν μεγαλυτέραν εἰς τὴν κοινωνικὴν εὐημερίαν, μετεβάλλοντο εἰς φορολογικὰ ὄργανα μὴ ἔχοντα χρόνον, ἐπὶ τέλους δὲ—λόγω τῆς συχνῆς αὐτῶν φορολογικῆς ἀπασχολήσεως καὶ τῆς ἐλλείψεως τότε, ἀμέσως μετὰ τὸ 1836, οἷασδῆποτε δασικῆς ἐπιγευματικῆς, οἰκονομικῆς ἢ δασοπολιτικῆς μορφώσεως—οὐδὲ ἰκανότητα καὶ ἀντίληψιν πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν ὑπολοίπων σοβαρωτάτων δασοπολιτικῶν καθηκόντων των.

Τὸ σύστημα τοῦτο φορολογίας ἐπὶ τῶν μὴ δημοσίων δασῶν, συνδυαζόμενον μὲ τὴν ἐκ τῶν προτέρων ἔκδοσιν ἀδείας ὑλοτομίας καὶ καταβολὴν τοῦ δικαιώματος, ἀπετέλει πρωτότυπον καὶ δεσποτικώτατον σύστημα φορολογίας καὶ ἐπιτηρήσεως ἐπὶ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν μὴ δημοσίων δασῶν. Οἱ Βαυαροὶ νομοθέται θεσπίζοντες τοιοῦτον σύστημα, μὴ ἐφαρμοζόμενον τότε οὐδὲ εἰς τὴν πατρίδα τῶν Βαυαρίαν, δὲν διετέλουν φαίνεται ἐν ἀγνοίᾳ τῶν μειονεκτημάτων του, διὰ τοῦτο δὲ μᾶλλον ὡς προσωρινὸν ἐθέσπιζον τοῦτο, ἀναφέροντες εἰς τὸ οἰκεῖον νομοθετικὸν διάταγμα ὅτι μεταγενεστέρως θὰ ἐρρῦθμιζον ἄλλως τὴν ἐπιτήρησιν τοῦ κράτους ἐπὶ τὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν μὴ δημοσίων δασῶν, πρᾶγμα ὅμως τὸ ὅποιον δὲν ἐπρόφθασαν νὰ κάμουν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι, ἀναχωρήσαντες μετὰ τινα χρόνον ἐξ Ἑλλάδος.

Τὸ σύστημα δημοσίων δικαιωμάτων ἐπὶ τῶν μὴ δημοσίων δασῶν, ὅσον προσωρινῶς ἐθεσπίσθη, τόσον σταθερῶς ἔκτοτε παρέμεινεν ἀμετάβλητον. Τὰ ἔκτοτε ὑποβληθέντα εἰς τὰς βουλὰς νομοσχέδια

ἐτροποποιοῦν μόνον τὰ φορολογικὰ ποσοστὰ ἐπὶ τῆς ἀγοραίας ἀξίας τῶν δασικῶν προϊόντων, ἐνίοτε μάλιστα πρὸς τὸ χειρότερον, ἄφηνον ὅμως τὸ φορολογικὸν σύστημα ἄθικτον εἰς τὴν βάσιν του.

Ὁ νόμος ΧΙΓ' τοῦ 1877, ὁ καταργήσας τοὺς δασονόμους καὶ ἀναθέσας τὴν δημοσίαν δασικὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὴν χωροφυλακὴν καὶ τὰς οἰκονομικὰς ἐφορίας, καθὼς καὶ τὸ νομοσχέδιον περὶ δασικοῦ κώδικος τοῦ 1882 ἔμειναν πιστοὶ εἰς τὸ πρωτότυπον Βαυαρικὸν σύστημα ὡς καὶ οἱ μεταγενέστεροι μέχρι σήμερον νόμοι, ἴσως διότι μὲ τὴν ὑπάρχουσαν μέχρι ἐσχάτων ποιοτικὴν καὶ ποσοτικὴν ἀνεπάρκειαν εἰς δασικὸν προσωπικὸν καθὼς καὶ εἰς ἄλλην ὀργάνωσιν, ἄλλο σύστημα ἦτο ἀδύνατον νὰ ἐφαρμοσθῆ. Μόνον ὁ νόμος 4173, δασικὸς κῶδιξ τοῦ 1929, ἔκαμε βῆμα τι πρὸς τὴν φορολογίαν τῆς δασικῆς προσόδου, ἀλλὰ τὸ βῆμα τοῦτο ὑπῆρξεν ἴσως διὰ λόγους ἀγνοίας τῶν πραγμάτων, λοξόν.

Ὁ νόμος ΒΡΖΒ' τοῦ 1893 διήρει διὰ φορολογικοὺς σκοποὺς τὰ δασικὰ προϊόντα εἰς κύρια καὶ δευτερεύοντα. Καὶ κύρια μὲν ἦσαν παντὸς εἴδους ξυλεία καὶ ξυλάνθρακες. Τὸν φλοιὸν δὲν ἐθεώρει ὁ νόμος οὗτος, οὐχὶ ὀρθῶς, ὡς κύριον προϊόν. Δευτερεύοντα δὲ προϊόντα ἦσαν πάντα τὰ λοιπὰ. Ὡριζε δ' ὁ νόμος οὗτος ὡς φορολογικὰ ποσοστὰ τῆς ἀγοραίας τιμῆς διὰ μὲν τὴν στρογγύλην ξυλείαν 24ο)ο ἐκ δημοσίων δασῶν καὶ 12ο)ο ἐκ μὴ δημοσίων δασῶν, διὰ δὲ τὴν πριστὴν ἢ πελεκητὴν ξυλείαν καὶ ὅλα τὰ ἄλλα δασικὰ προϊόντα 30ο)ο ἐκ δημοσίων καὶ 18ο)ο ἐκ μὴ δημοσίων δασῶν, πλὴν τῆς ρητίνης καὶ κατράμης, διὰ τὰς ὁποίας ἐξαιρετικῶς ὠρίζετο ποσοστὸν 12ο)ο. Οὕτω τὰ φορολογικὰ ποσοστὰ ὠρίζοντο, ἀντιθέτως πρὸς τὸ νομοθ. διάταγ. τοῦ 1836, ἀνώτερα διὰ τὴν κατειργασμένην πελεκητὴν καὶ πριστὴν ξυλείαν καὶ μικρότερα διὰ τὴν στρογγύλην.

Ἐὰν θέσωμεν ὡς βάσιν ὅτι ὁ φόρος ἔπρεπε νὰ εἶναι ὁ αὐτὸς κατὰ κυβικὸν μέτρον στρογγύλης ξυλείας θὰ ἔπρεπε, συμφώνως μὲ τὸν τεθέντα τύπον

$$\frac{\varphi_{\kappa}}{\varphi_{\sigma}} = \frac{18}{12} = \frac{3}{2} = \frac{1+t}{1+t'}$$

ἦτοι $3t' = 2t - 1$.

Θέτοντες τώρα διὰ τὴν πελεκητὴν ξυλείαν ὡς ποσοστὸν φθορᾶς τὸ συνήθως παραδεχόμενον $t = \frac{30}{100}$

$$\begin{aligned} \text{ἔχομεν} \quad 3t' &= \frac{60-100}{100} = -\frac{40}{100} \\ t &= -\frac{13}{100} \end{aligned}$$

ἦτο ὅτι τὸ 1893 ἡ τιμὴ τῆς πελεκητῆς ξυλείας κατὰ κυβικὸν μέτρον ἦτο μικροτέρα κατὰ 130)ο ἀπὸ τὴν τιμὴν ἑνὸς κυβικοῦ στρογγύλης. Τοῦτο ὅμως ἦτο ἀδύνατον.

$$\text{Θέτοντες δὲ διὰ τὴν πριστὴν ξυλείαν } t = \frac{50}{100}$$

$$\text{ἔχομεν} \quad 3t' = \frac{100-100}{100} = 0$$

ἦτο ὅτι τὸ 1893 ἡ τιμὴ τῆς πριστῆς ξυλείας κατὰ κυβικὸν μέτρον θὰ ἔπρεπε νὰ ἰσοῦτο πρὸς τὴν κατὰ κυβικὸν μέτρον τιμὴν τῆς στρογγύλης ξυλείας. Τοῦτο ὅμως ἦτο ἐπίσης ἀδύνατον, διότι καὶ ἡ πελεκητὴ καὶ ἡ πριστὴ ξυλεία ἐνσωματώνουν τὴν ἐργασίαν πελεκήσεως καὶ πρίσεως, τὴν ὁποίαν δὲν ἔχει ἡ στρογγύλη ξυλεία, προέρχονται δ'ἕξ ὄγκου στρογγύλης μεγαλυτέρου τοῦ τῆς πελεκητῆς καὶ πριστῆς κατὰ τὸ ποσοστὸν φθορᾶς. Ἄρα ὁ φόρος τοῦ ΒΡΖΒ' νόμου ἠνύοει τοὺς μεγαλοβιομηχάνους τῶν Πατρῶν, οἱ ὅποιοι ἐπλήρωνον φόρον δημόσιον ὡς ἐπὶ στρογγύλης ξυλείας, τὴν ὁποίαν αὐτοὶ κατόπιν κατεργάζοντο εἰς πριστὴν.

Τὰ μεταφερόμενα ἀπὸ δήμου εἰς δήμον καυσόξυλα ὑπεβάλλοντο εἰς δικαίωμα 24 λεπτῶν κατὰ ζύγιον 100 ὀκάδων.

(Τὸ Β' μέρος εἰς τὸ προσεχὲς τεῦχος)

Πέτρος Κοντὸς

Καθηγητὴς Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης